

Endelig afrapportering af

PROJEKT TIL UDVIKLING AF AMATØRKULTUR, AMATØRKUNST OG FRIVILLIGT KULTURELT ARBEJDE

Landsforeningen
Kulturelle Samråd i Danmark

1.	FORORD	3
2.	METODE, DISPOSITION SAMT STYREGRUPPENS SAMMENSÆTNING OG OPGAVER	4
	2.1 Administration, tidsplan, økonomi og organisation med udgangspunkt i kommissoriets hovedprincipper	5
3.	BESKRIVELSE OG VURDERING AF DELPROJEKTERNE:	6
	Amatørernes Kunst og Kultur Samråd:	6
3.1	PLEKTER	6
3.2	Skoleprojekt- og koncert med indvandrere	10
3.3	Ungdomsorganisering indenfor folkemusikken	13
3.4	Kompetenceundersøgelse af arbejdet med amatørteater	15
3.5	Veje til en professionel karriere	19
3.6	Thors Genkomst	21
3.7	Ny dansk kormusik	22
3.8.	Samlet konklusion og anbefalinger for Amatørernes Kunst og Kultur Samråds projekter	22
	Huse i Danmark:	
3.9	Kulturhusenes børnefestival 2008	24
3.10	Projektstationer i kulturhusene	27
3.11	Shortcut Europe 2007	32
3.12	Lyd og lystekniske kurser	35
3.13	Små verdensartister	37
3.14	Husene og det lokale kulturliv	38
3.15	Music Across Denmark	41
3.16	Samlet konklusion og anbefalinger for Huse i Danmarks projekter	42
	Kulturelle Samråd i Danmark:	
3.17	Kompetenceudvikling i kulturplanlægning og kulturstrategier	43
3.18	Udvikling af foreningsaftaler 1	46
3.19	Udvikling af foreningsaftaler 2	48
3.20	Realkompetencer	50
3.21	Udvikling af online værktøj til realkompetencevurdering for de kunstbaserede læringsaktiviteter	54
3.22	Politiske og kommunikative kompetencer – et udviklingsprojekt	55
3.23	Samlet konklusion og anbefalinger for Kulturelle Samråd i Danmarks projekter	56
4.	STYREGRUPPENS KONKLUSION OG ANBEFALINGER FOR DET SAMLEDE PROJEKT	58
5.	REGNSKABSAFLÆGGELSE	59
6.	VEDLAGTE BILAG	59

1.

FORORD

For de tre landsforeninger Huse i Danmark, Kulturelle Samråd i Danmark og Amatørernes Kunst og Kultur Samråd var det af afgørende betydning, at et enigt Folketing den 27. april 2004 vedtog flg. udtalelse:

"Folketinget tillægger det frivillige arbejde inden for kunst og kultur stor værdi. Arbejdet har stor betydning for borgernes udfoldelsesmuligheder, for udviklingen af forpligtende fællesskaber, for indsigt i den skabende proces og for den kunstneriske fødekæde"

Folketinget vedtog efterfølgende at igangsætte en undersøgelse af det frivillige kulturelle område.

Denne undersøgelse blev til i et samarbejde mellem Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet og de tre nævnte landsforeninger og blev afsluttet i maj 2006.

Efter undersøgelsens afslutning blev det imidlertid klart, at den ikke belyste det frivillige kulturelle område tilstrækkeligt. På opfordring af de tre landsforeninger afsatte daværende Kulturminister Brian Mikkelsen derfor et beløb på tipsaktstykket for 2007 og 2008 på i alt 5 mio. kr. til et udviklingsprojekt for området. Projektet blev gennemført som mange større og mindre projekter i de tre landsforeninger.

Efter 2½ års arbejde er projekterne afsluttet og styregruppen – der består af de tre formænd for hhv. Huse i Danmark, Kulturelle Samråd i Danmark og Amatørernes Kunst og Kultur Samråd samt et ministerudpeget medlem – håber, at denne afrapportering vil synliggøre behovet for udvikling i de pågældende landsforeninger, herunder AKKS' medlemsorganisationer – både lokalt og nationalt.

PROJEKT TIL UDVIKLING AF AMATØRKULTUR, AMATØRKUNST OG FRIVILLIGT KULTURELT ARBEJDE • 1. udgave. 1. oplag 2009

Forfattere: Tina Møller Jakobsen • Søren Søeborg Ohlsen • Bente Schindel

Udgivet af Amatørernes Kunst og Kultur Samråd • Huse i Danmark • Kulturelle Samråd i Danmark
Farvergade 27D, 3. • 1463 København K
www.akks.dk • www.hid.dk • www.kulturellesamraad.dk
akks@pc.dk • hid@hid.dk • kulturellesamraad@kulturellesamraad.dk

© 2009 Amatørernes Kunst og Kultur Samråd, Huse i Danmark og Kulturelle Samråd i Danmark samt forfatterne
Rapporten kan citeres med kildeangivelse

Layout: Signe Thur

Rapporten kan rekvireres ved henvendelse til

Amatørernes Kunst og Kultur Samråd • Farvergade 27D, 3., 1463 København K
www.akks.dk • 33 14 10 94 • akks@pc.dk

2.

METODE, DISPOSITION SAMT STYREGRUPPENS SAMMENSÆTNING OG OPGAVER

Under henvisning til tilsagnsbrev fra Kulturministeriets departement af 20. september 2007 jf. journal nummer 2004-5548-69 om en samlet bevilling på 5 mio. kr. til projektet: *"Projekt til udvikling af amatørkunst, amatørkultur og frivilligt kulturelt arbejde"* samt godkendt budget for den samlede bevilling, fremsendes hermed den endelige afrapportering af projektet.

Der henvises i øvrigt til den godkendte projektplan af 29. august 2007, som indeholder en redegørelse for den samlede bevilling, den godkendte midtvejsevaluering af 26. juni 2008, den godkendte projektplan for sparede midler i mail af 20. august 2008 samt godkendelse af udsættelse af afleveringsfrist vedr. endelig afrapportering i mail af 13. marts 2009.

Etableringen af puljen var fra ministeriets side betinget af nedsættelse af en Styregruppe bestående af formændene for de tre organisationer og et ministerudpeget medlem. Fra starten var det imidlertid organisationernes ønske, at bevillingen blev udmøntet, således at hver organisation modtog et afsat beløb til udvikling af projekter og dernæst selv styrede organiseringen af projekterne (igangsættelse, initiering mv.)

Styregruppens medlemmer har i perioden bestået af Hans Rostholm, formand for Kulturelle Samråd i Danmark, Villy Dall, formand for Amatørernes Kunst og Kultur Samråd, Bent Blindbæk (indtil august 2007) derefter Jan Mols, begge formænd for Huse i Danmark og et ministerudpeget medlem, professor, dr. pæd. ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Ove Korsgaard.

Styregruppen har afholdt 2 møder hhv. den 11. april 2007 og den 25. maj 2007. Derudover har kontakten mellem Styregruppen og AKKS sekretariatet, som i henhold til tilsagnsbrevet har været administrator på den samlede bevilling, været telefonisk og via mail. Til grund for styregruppens bedømmelse, vurdering og bevilling har der foreligget detaljerede projektbeskrivelser og budgetter.

Der henvises for hvert af de 20 projekter til vedlagte ringbind, der indeholder projektbeskrivelser, rapporter, fotos, pressemateriale samt øvrigt dokumentationsmateriale.

Det er internt mellem de tre tilskudsmodtagere – KSD, HiD og AKKS – besluttet, at hver især konkluderer og kommer med anbefalinger for projekter afviklet i de respektive foreninger. Dette skyldes, at der er tale om tre selvstændige landsforeninger, der på lokalt niveau repræsenterer meget forskellige aktiviteter, institutioner og organisationer. Disse forskelle i udgangspunktet afspejles igen i foreningernes organisations- og medlemsstrukturer.

De tre organisationer har hver deres særlige virkefelt i det lokalt forankrede kulturliv, og udarbejdelsen af succesfulde udviklingsstrategier forudsætter derfor specialiseret indsigt i hvert af disse felter. Behovet for en sådan specialiseret faglig indsigt er i det samlede forløb naturligt afspejlet i foreningernes valg af udviklingsprojekter, metodik, aktører m.v., og denne specialisering anses som en forudsætning for de opnåede positive resultater.

2.1 Administration, tidsplan, økonomi og organisation med udgangspunkt i kommissoriets hovedprincipper

På et møde i Kulturministeriet den 7. juni 2006 med akademisk medarbejder i Kulturministeriet, Lars Høbye blev det aftalt, at AKKS skulle modtage 100.000 kr. af den samlede bevilling fordelt på fem poster (styregruppemøder, arbejdsplads, kontorhold, kommunikation og revision) til afholdelse af omkostninger i forbindelse med administration af midlerne.

Igangsættelse og initiering af projekterne blev væsentligt forsinket, idet beslutningen om puljens etablering blev rykket med et år. Alene af den grund blev mindst et af projekterne ikke gennemført som planlagt, fordi den manglende beslutning om puljens størrelse (fra 2,5 mio. til i alt 5 mio. kr.) blev udskudt.

Efter at det i august 2007 blev endeligt afklaret, at bevillingen blev forøget til i alt 5 mio. kr. over en 2 årig periode besluttede styregruppen at forlænge perioden, hvori de enkelte udviklingsprojekter kunne realiseres, fra 1 år til 2 år.

Det blev i denne forbindelse ligeledes besluttet, at de bevilgede konsulentmidler på i alt 1,2 mio. kr. skulle fordeles ligeligt mellem foreningerne, således at de initierede projekter kunne realiseres med støtte fra konsulenter med den nødvendige faglige indsigt i hver af landsforeningernes særlige virkefelter.

Styregruppen har i henhold til kommissoriet sikret, at projekterne er tilgodeset i overensstemmelse med følgende hovedprincipper:

- Der er bevilget tilskud til i alt 16 projekter
- Midlerne har ikke erstattet kommunale tilskud
- Der er ikke ydet tilskud til projekter af idrætslig karakter.
- Der er givet tilskud til i alt tre projekter af forskningsmæssig karakter (et for hvert af områderne)
- Samtlige projekter er dækkende for de tre landsforeningers virkefelter og området i bred forstand.
- Der er i projekterne taget udgangspunkt i udvikling af områdets kulturelle og kunstneriske aktiviteter og i områdets organisationsformer.
- En stor del af projekterne er båret af frivillige og lønnede professionelle såsom undervisere, foredragsholdere, konsulenter, projektledere, forfattere og forskere.
- Alle projekter bidrager til debat om kulturel kvalitet i civilsamfundet.

3.

BESKRIVELSE OG VURDERING AF DELPROJEKTERNE:

AMATØRERNES KUNST OG KULTURSAMRÅDS PROJEKTER

3.1

PROJEKTET "PLEKTER"

BEVILGET TILSKUD 325.000 KR.

Resumé

Projektet PLEKTER har eksisteret siden 2007, og det har derfor været muligt at se det udvikle sig i løbet af en længerevarende periode.

Projekt "PLEKTER" er et bandudvekslingsprojekt, hvor landets upcoming orkestre får mulighed for at optræde 'live' andre steder end dér, hvor de normalt giver koncerter. Hermed ønsker arrangørerne at hjælpe disse orkestre med at finde egnede koncertsteder forskellige steder i landet samt at formidle kontakt til diverse musikforeninger og ligesindede orkestre. Det vil sige en udveksling blandt udvalgte orkestre, der især gøres mulig ved transportstøtte, der udgør fundamentet for udvekslingsprojektet.

Projektet skal både give de optrædende musikere en masse 'værktøjer' samt oplevelser og de involverede spillesteder og foreninger en masse erfaring med at arrangere koncerter og give dem kontakt til musikere fra andre steder af landet.

Gennemførelsen af et projekt som PLEKTER vil betyde, at der for første gang oparbejdes et landsdækkende, konkret samarbejdende netværk af arrangører, øvelokaleforeninger og musikere. Via det arbejde, som vil foregå både regionalt og nationalt, vil en lang række af den rytmiske amatør-musiks aktører samarbejde. Aktører som ellers normalt ikke ville arbejde sammen, og som ellers sjældent ville skulle arbejde nationalt.

På sigt er effekten af dette arbejde formentlig signifikant. Udgangspunktet er, at der via ORAs øvrige arbejde nationalt og regionalt efterfølgende vil blive arbejdet på at fastholde og udbygge de nationale samarbejder, der opstår via "Plekter" – det kunne ske via de clinics, foredrag og lignende, som ORA (Organisationen af rytmiske amatør-musikere) allerede nu afvikler sideløbende.

Aktører

PLEKTER tager udgangspunkt i den rytmiske amatør-musik og dens behov for udvikling og opkvalificering.

Derudover har bestyrelsen valgt at ansætte en projektmedarbejder til PLEKTER, så projektet har fået den arbejdskraft, der er nødvendig. Bestyrelsen og projektmedarbejderen har koordineret samarbejdet med spillestederne og musikerne. Konsulenten har endvidere været med til at udarbejde projektplan, midtvejsevaluering samt endelig afrapportering.

Som for de fleste andre kunstarter gælder det også for den rytmiske musik, at én af de væsentligste faktorer for kunstnerisk udvikling er mødet med publikum. Det er i live situationen, at det kunstneriske indhold står sin prøve, det er her kunstneren med det samme og temmelig usødet får direkte respons på sit udtryk og sit værk.

Desværre er musiklivet i Danmark i dag skruet sådan sammen, at det ofte er *meget* svært for den rytmiske amatørmusiker at få mulighed for at prøve sit materiale af foran et publikum. Spillestederne stiller større og større krav til professionalisme, udgifterne forbundet med transport, udstyr og så videre er stigende og udbuddet af god, kvalificeret rytmisk musik har ikke været større i mange år.

Det er i dag meget ofte meget svært at få booket jobs for de rytmiske amatørorkestre. Til skade for orkestrene, til skade for publikum, som går glip af mange gode kunstneriske oplevelser og til skade for den rytmiske musik, som ikke får de udviklingsmuligheder, den fortjener.

Udgangspunktet er, at der via lokale og regionale udvælgelser og kunstneriske indspark på nationalt plan udvælges en række orkestre som, via tilskud fra blandt andre ORA, får mulighed for at spille en række koncerter på udvalgte spillesteder landet over.

Projektet er et forsøg på at "organisere" sig vej ind i de danske spillesteder via en fælles koordineret indsats og et fælles tilbud til spillestederne om et samarbejde om konkrete projekter, som kan komme både de udøvende musikere og spillestederne til gavn.

Orkestrene skal selv forestå al planlægning af transport, konkret kommunikation med de berørte spillesteder, udarbejdelse af PR-materiale med videre, men der vil fra ORAs side være mulighed for betydelig sparring med og hjælp til samtlige deltagende orkestre – både fra ORAs regionale sekretariater og fra ORAs landssekretariat.

Metode

PLEKTER er et projekt, der oprindeligt er udtænkt af nogle kreative kræfter i Rytmisk Musik Danmark, der var de rytmiske amatørmusikers organisation før ORA blev grundlagt. Projektet nåede dog aldrig rigtigt at komme i gang, da Rytmisk Musik Danmark gik konkurs i december 2005. ORA har valgt at genoptage projektet, da det indeholder et kæmpe potentiale for det rytmiske amatørmusikområde. I starten har personer fra den oprindelige PLEKTER - gruppe været tilknyttet som sparringspartnere.

Den planlagte proces-beskrivelse har været som følger:

- Der kontaktes og udvælges fra ORAs side en række samarbejdspartnere blandt landets mange spillesteder. Forventninger, muligheder og begrænsninger hos både ORA og spillesteder afklares.
- ORA finder regionalt via ansøgningsrunder blandt egne, lokale medlemmer frem til orkestre, som både vil kunne magte det arbejde, der kræves for deltagelse i projektet, og som samtidig vil have kunstnerisk udbytte af deltagelse. Udvælgelsen vil blive gennemført med sparring og koordinering fra ORAs landssekretariat, således at der sikres et ensartet og acceptabelt kunstnerisk niveau i alle dele af landet.

- Der planlægges (fra regionalt og centralt hold) hvilke orkestre, der skal spille på hvilke spillesteder. Der tages højde for en rimelig geografisk spredning af orkestrene, så det sikres at der sker en reel udveksling af orkestre mellem de enkelte regioner i landet. I denne fase inddrages de involverede spillesteder i høj grad.
- De involverede orkestre skal herefter selv planlægge og koordinere den konkrete tour, således at der opbygges et kendskab til spillesteder, logistik, osv. hos orkestrene. Dog vil planlægningen til en vis grad ske i samarbejde med ORA.

Finansieringen af transport og andre udgifter for orkestrene vil ske primært gennem støtte fra ORA og via almindelig honorering på de danske spillesteder. Udgangspunktet er således, at deltagelse i projektet skal være udgiftsneutralt for de deltagende orkestre.

Intentionen er at opbygge et kendskab til musikbranchen som helhed og til spillestederne i særdeleshed hos de deltagende orkestre. Et kendskab som selvsagt kommer de pågældende orkestre til gode, men som også vil komme landets øvrige amatørorkestre til gode via de indsamlinger af erfaringer og kontakter blandt orkestrene, som ORA vil forestå kontinuerligt gennem hele projektforløbet.

Erfaringsopbygningen er et centralt omdrejningspunkt for projektet og derfor vil ORA forestå en indsamling af relevante oplysninger om spillestedserfaringer, transportmuligheder, kontaktflader i de lokale musikmiljøer og så videre. Efterfølgende vil disse erfaringer og informationer blive centralt registreret og offentliggjort på foreningens hjemmeside. Formentlig i første omgang udelukkende til foreningens egne medlemmer, men hensigten er efterfølgende at udarbejde et mere komplet materiale i digital form, som vil blive offentligt tilgængelig via ORAs hjemmeside.

Konklusion og anbefalinger

PLEKTER kører videre det kommende år med støtte fra Kunstrådet, så denne afrapportering gør status på de erfaringer, der er gjort indtil nu. Det er dog allerede nu tydelige tegn på, hvilke tiltag og idéer, der har virket og hvilke, der skal gentænkes eller droppes.

De følgende par sider skal vise hvilke erfaringer ORA indtil nu har haft med projektet og hvilke ting, der kan tages med videre.

Antal koncerter

- Der har i alt været afholdt 89 koncerter (med mindst to orkestre) i den periode støtten har dækket. Koncerterne er fordelt på 2 stk. i 2007, 7 stk. i 2008 og 80 stk. i 2009.

Koordinering og afvikling

- Oprindeligt blev projektet varetaget af ORAs tidligere organisationsleder, men da denne i mellemtiden er blevet opsagt af ORA, har det været nødvendigt at ændre strategi undervejs. Dette har betydet, at ORAs bestyrelse, i perioden efter at samarbejdet stoppede med den tidligere organisationsleder efter sommeren 2008 og indtil en ny kunne ansættes i juni 2009, selv til en vis grad har overtaget styringen af projektet. Dette er sket, da der er og har været stor fokus på PLEKTER blandt personer i ORA. PLEKTER betragtes som ORAs "fyrtårn" blandt organisationens projekter.

Der er i forhold til midtvejsevalueringen altså foretaget nogle justeringer i organiseringen. Dog ikke nogen justeringer, der har ændret på grundideen med koncerter baseret på udveksling af orkestre.

Markedsføring og koordinering af koncerter

- Projektets fokus har været på at udveksle orkestre mellem landets regioner. Der har derfor været brugt megen tid på at inddrage ORAs medlemsforeninger – øvelokaleforeningerne – i projektet, så de enkelte orkestre internt i foreningerne har kunnet orientere sig om muligheden for at komme ud at spille. Samtidig har det dog været prioriteret, også at reklamere for koncerterne udadtil, så både det almene publikum og andre orkestre, der ikke via deres øvelokaleforening selv havde lagt mærke til koncerterne, også blev gjort opmærksomme på disse.

Oprindeligt var planen, at orkestre selv skulle tilmelde sig på ORAs hjemmeside. Men dette viste sig hurtigt at være for kompliceret for mange orkestre, der havde svært ved at forstå proceduren for tilmeldingen. Derfor kunne det hurtigt konstateres, at hvis PLEKTER til dels skulle være netbaseret, så skulle det i hvert fald foregå på en anden måde.

ORA indgik derfor en samarbejdsaftale med musiksitet BandBase.com, der som "musik-community" allerede har mange ORA-orkestre tilknyttet med band-profiler. På denne måde kunne de enkelte orkestre markere i deres profil, hvilken region og øvelokaleforening, de tilhørte.

Evalueringsplan

- Det har ikke været muligt at fastholde ideen om den eksterne konsulent, der skulle evaluere projektforløbet – som er nævnt i midtvejsevalueringen – da denne ikke har været aktiv i forbindelse med projektet, siden ORAs bestyrelse overtog opgaven, efter at den tidligere organisationsleder var blevet opsagt. Indsamlingen af erfaringer er derfor hovedsageligt blevet foretaget af projektmedarbejderen, som på denne måde har overtaget konsulents rolle og som ved hjælp af spørgeskemaer og telefonisk kontakt har sørget for at indsamle ros og ris.

ORA vil stadig bearbejde erfaringerne fra projektet, således at det resulterer i skriftligt materiale på ORAs hjemmeside til landets rytmiske amatørorkestre. Dette sker dog først i 2010.

Projektets aktører

(konsulent og projektmedarbejder?)

- ORA har haft medlemsforeningerne og deres orkestre samt en række spillesteder som samarbejdspartnere i forhold til at få koncerterne planlagt og afviklet. Der har løbende været indsamlet kommentarer og erfaringer fra disse partnere, så procedurerne hele tiden har kunnet blive forbedret. De vigtigste erfaringer har dog været, at:
  - Mange orkestre har været så glade for at kunne komme ud at spille, at de selv er kørt i egen bil og ikke har anmodet om dækning af udgifter. Derfor er de samlede transportudgifter noget mindre end budgetteret.
  - Andre orkestre har udtrykt glæde over støtte til transporten, da det har været netop den, der har muliggjort deres koncerter.
  - Flere af de involverede spillesteder har ikke haft midler til selv at få koncerterne stablet på benene. Derfor har ORA accepteret at dække omkostningerne i forhold til gearleje flere steder.
  - Selv om meget af arbejdet med at arrangere koncerterne har været lagt over til orkestrene selv, har det vist sig, at der i høj grad har været et behov for en central koordinator til at sparre og "afslutte" aftalerne i de tilfælde, hvor orkestrene selv ikke har kunnet gøre dette.

- Muligheden for at søge transportstøtte via PLEKTER har gjort, at ORA er blevet kontaktet af orkestre, der selv vil arrangere en turne på flere forskellige spillesteder. Orkestrene er blevet inspireret af, at have været med på tidligere PLEKTER koncerter.

Mange af de problemer, der er opstået før eller under en koncert er blevet løst af de meget kompetente mennesker på spillestederne/lydfolkene eller af de lokale øvelokaleforeninger. Det har været tilfredsstillende at se, at entusiasmen har kunnet overvinde de problemer, der måtte opstå.

PLEKTER har indtil nu været et udviklingsprojekt, hvor værdifulde erfaringer er blevet indhentet i forhold til forløbet af projektets processer. Men PLEKTER kører videre i 2010 og ORA vil arbejde for at projektet bliver bedre etableret, så dette også kan ske i mange år fremover

Derfor er erfaringerne indtil nu uvurderlige i forhold til at kunne planlægge det videre forløb for projektet. PLEKTER er ORAs fyrtårn blandt projekterne og der er store forventninger til, at det vil hjælpe orkestre til at kunne spille flere koncerter end normalt i de områder, hvor orkestrene normalt ikke spiller mange koncerter.

Samtidig har ORA oplevet, at flere af medlemsforeningerne har fået grundlagt eller udbygget samarbejdet med de lokale spillesteder. Mange steder ved folk nu godt på forhånd, hvad der er tale om, når der tales om PLEKTER. Men den største succes med projektet har været de 89 afviklede koncerter.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Kopi af websiden: <http://www.plekter.dk>

3.2

TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE, KONCERT MELLEM FLYGTNINGE OG DERES FOLKESANGE OG VISER OG MELLEMLANSKEMUSIKERE SAMT SKOLEPROJEKT VEDR. OPSØGENDE ARBEJDE I FORBINDELSE MED UDBREDELSE AF KENDSKAB TIL VISER OG SANGE PÅ FOLKESKOLENIVEAU

SAMLEDE TILSKUD 90.000 KR.

Resumé

Projekterne er initieret af AKKS, men idé udformning og kontakter er tilrettelagt af foreningen Visens Venner i Danmark. Begge projekter er samlede set udviklet og udformet af Visens Venner i Danmark som et resultat af de erfaringer som foreningen har arbejdet med i en årrække, nemlig: aktiv udbredelse af danske viser og sange i Danmark.

Aktører

"Skoleprojekt vedr. opsøgende arbejde i forbindelse med udbredelse af kendskab til viser og sange på gymnasieniveau"

Visens Venner i Danmark har som paraplyorganisation for i alt 33 visens venners foreninger i hele landet opsamlet erfaring for kendskab og udbredelsen af viser og sange i hele landet. Igennem de seneste år har der via pressen, TV og talentshows været en stigende interesse blandt børn og unge for at optræde, spille og synge indenfor populær genren: pop, rap, rock mv. Desværre er genren: viser, sange og folkemusik (særligt på dansk) ofte været overset på musiklinjerne på gymnasieniveau og i særlig grad i folkeskolen. Det har derfor været Visens Venners ønske, at få bevis for at hvis der udarbejdes et konkret undervisningsforløb med fokus på viser, sange og folkemusik med professionelle musikere på folkeskoleniveau, så vil der være positiv respons og ønske blandt musikeleverne om at bruge genren og dens muligheder i langt større grad – også i fremtiden som udøvende musikere.

"Tværfagligt samarbejde, koncert mellem flygtninge og deres folkesange og viser og mellem danske folkemusikere"

Visens Venner i Danmark har med ovenstående projekt ligeledes arbejdet med erfaring for manglende samarbejde mellem indvandrere og flygtninge samt danske vise- og folkesangere. Dette på trods af at mange indvandrere og flygtninge i Danmark netop har denne musikgenre med fra deres respektive lande, men primært spiller og synger i egne etablerede foreninger eller klubber uden dansk deltagelse.

Som i det foregående projekt, har Visens Venner i Danmark længe ønsket bevis for, at hvis der arrangeres en koncert med professionelle og amatørmusikere fra hhv. indvandrer- og flygtninge miljøet i samspil med danske vise- og folkemusikere, så vil der opstå nye samspilsformer, øget integration, fremtidige venskaber, og "blandede spil sammen grupper" indenfor vise, sange og folkemusikgenren.

Projektet er igangsat og udviklet i samarbejde med projektleder på projektet, som primært har været Ellen Lykke fra Visens Venner i Køge. Der har i hele forløbet været løbende justering af projekterne, ligesom det har vist sig, at det var mest hensigtsmæssigt at gennemføre skoleprojektet med en gymnasium klasse og ikke på folkeskole niveau. Konsulenten har været sekretariatsleder Tina Møller Jakobsen fra AKKS har sikret projektets igangsættelse ligesom der har været udarbejdet projektplan, midtvejsevaluering og udarbejdelse af endelig afrapportering.

Metode

"Tværfagligt samarbejde, koncert mellem flygtninge og deres folkesange og viser og mellem danske folkemusikere"

Visens Venner i Køge har stået som arrangør af koncerten, idet foreningen igennem en længere periode har haft kontakt til musikgrupper fra hhv. Rusland, Tyrkiet, Sverige og Mexico som enten optræder eller spiller sammen i lokalforeninger og klubber i Køge. Koncerten blev arrangeret i traditionel forstand idet Køge Teaterbygning lagde koncertsal til arrangementet og der blev inviteret musikere.

Fælleskoncerten blev afholdt den 26. september 2008 i Køge Teaterbygning og blev en stor lokal succes. Der var ca. 60-70 publikum i alt.

"Skoleprojekt vedr. opsøgende arbejde i forbindelse med udbredelse af kendskab til viser og sange på gymnasieniveau"

Visens Venner i Svendborg har stået for udarbejdelse og udvælgelse af viser og sange til undervisningsbrug. I fællesskab blev der udarbejdet et sanghæfte, som blev brugt i musiktimernes

undervisning, hvor også professionelle musikere, heriblandt en musiker fra Sverige og medlemmer af Visens Venner i Svendborg deltog. En koncert blev gennemført på Bernsdorffsminde Efterskole og to koncerter på Broskolen, afd Bøgehøj i Årslev på Fyn.

Konklusion og anbefalinger

"Tværfagligt samarbejde, koncert mellem flygtninge og deres folkesange og viser og mellem danske folkemusikere"

Visens Venner i Køge fandt det vanskeligt at komme i kontakt med udøvende musikere fra indvandrere og flygtninge miljøet. De fandt frem til de musikere, som optrådte ved koncerten, fordi denne gruppe allerede var eksponeret i form af foreningsdannelse og musikere som anvendte professionelle medier til koncertafholdelse i lokalområdet. Andre og langt mindre udfarende musikere fra indvandrere og flygtningemiljøet, kunne der kun skabes kontakt til ved hjælp af personlig henvendelse, længerevarende dialog og møder. Det var således Visens Venner i Køges erfaring, at disse musikudøvers primære formål var at spille til private fester, i klubber med primært venner og familiemedlemmer og derfor ikke har noget ønske eller behov for at optræde offentligt eller evt. i samspil med danske musikere. Det var derfor vanskeligt, at få dem motiveret til at deltage i projektet pga. manglende interesse og forståelse for projektet samt skepsis for projektets formål.

- Visens Venner i Køge og Visens Venner i Danmark vil derfor anbefale, at hvis der skal arrangeres en tilsvarende koncert i et lokalområde er det af afgørende betydning, at der etableres personlig kontakt, at planlægningsperioden er lang og at formålet for koncerten (eller projektet) er forstået af alle parter, således at der ikke opstår misforståelser i planlægningsforløbet og at der tages ekstra hensyn til sproglige forhold, herunder afsatte midler til tolkning mv.
- Hverken Visens Venner i Køge eller Visens Venner i Danmark har projektmidler i fremtiden til at kunne forfølge ovenstående model og teori. Resultatet kunne formentlig være, at Visens Venner i Danmark kunne få en række musikforeninger op ad stå med det formål udelukkende at få amatørmusikere fra indvandrere og flygtninge miljøet til at spille sammen med danske musikere.
- Resultatet af projektet har fået Amatørernes Kunst og Kultur Samråd til at udarbejde og ansøgning Ministeriet for Integration og flygtninge, om ca. 320.000 kr. til et kortlægningsprojekt om indvandrere og flygtnings aktivitet i de frivillige kulturelle organisationer primært på teater og amatørmusikniveau. Det er således hensigten at dette arbejde skal indarbejdes i AKKS arbejdsprogram og handleplan fra 2010 og ydermere indarbejdes i en kommende udgave af: *"Amatørkulturens tal 2011"*.

"Skoleprojekt vedr. opsøgende arbejde i forbindelse med udbredelse af kendskab til viser og sange på folkeskoleniveau"

Projektet har vist, at hvis der gøres en aktiv indsats for at introducere andre musikgenrer i musikundervisningen og danskundervisningen, her på folkeskoleniveau, så er der en naturlig interesse og nysgerrighed for aktiv udøvelse.

Som i det foregående projekt har Visens Venner i Svendborg ingen fremtidige udviklingsmidler til at kunne fortsætte et sådant projekt. Foreningen har imidlertid med projektmidlerne fået bekræftet, at denne er i stand til at udarbejde og udvikle sig selv, med et sådant projekt og på den måde være med til at udvikle foreningen organisatorisk og politisk.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Avisudklip fra lokalaviserne i Køge vedr. koncerten
  - Fotos fra koncerten i Køge Teaterbygning den 26. september 2008
  - Præsentations- og sanghæfte til undervisningsbrug vedr. skoleprojektet

3.3 UNGDOMSORGANISERING INDENFOR FOLKEMUSIKKEN

BEVILGET TILSKUD 300.000 KR.

Resumé

Projektet er udarbejdet og initieret af landsorganisationerne Folkesammenslutningen i Danmark, Folkemusikhusringen og Danske Folkedanseres Spillemands Kreds.

Projekternes titel: "Ungdomsorganisering indenfor folkemusikken". Amatørfolkemusikken i Danmark har igennem mange år ønsket at få flere unge aktive mennesker indenfor folkemusikken til at organisere sig, bl.a. for at sikre udviklingen af området i fremtiden og at vise at en foreningsdannelse, kan være med til at styrke og være garant for sammenhold på trods en projektkultur, som er udbredt og benyttet af unge aktive musikudøvere også indenfor amatørfolkemusikken. Projektet benyttede en CD udgivelse af unge folkemusikere, som udgangspunkt for en ny foreningsdannelse og organisering.

Aktører

Folkemusiksammenslutningen og de øvrige samarbejdspartnere, har sammen ansat en konsulent (navn?) på det samlede projekt, for således at sikre fremdrift af projektet, nedsættelse af arbejdsgruppe, vurderinger og revideringer af udkast til vedtægter for den nye forening (UNGTRAD) og i forbindelse med det organisatoriske og administrative ifm. koncertrække og udgivelse af samlede CD samt herunder etablering af hjemmeside.

Konsulenten har endvidere udarbejdet projektplan, midtvejsevaluering, indsamlet dokumentations- og evalueringsmateriale, ført tilsyn med økonomi i samarbejde med Mona Jensen (økonomiansvarlig) samt udarbejdet endelig afrapportering i samarbejde med AKKS.

Folkemusiksammenslutningen har igennem sit virke som landsorganisation for folkemusikudøvere i Danmark, etablerede forskellige fora og underliggende projekter, som har været med til at profilere og udvikle organisationen.

Bl.a. ROD og FOD, som er hhv. et folkemusikstævne (www.rodfolk.dk) for unge mellem 15-25 år og et folkemusikseminar for folkemusikudøvere og dansere fra 16-30 år (www.fodfidus.dk)

Initiativet til en ungdomsorganisering er udsprunget af og blandt unge i folkemusikmiljøet, som selv har valgt at iværksætte initiativer og initierer dannelsen af en landsorganisation af unge med interesse for folkemusik og dans. Der blev nedsat en styregruppe og igangsat to projekter hhv. en CD indspilning og initiativ til en foreningsdannelse kaldet: UNGTRAD (www.ungtrad.dk)

Metode

Det primære mål i ansøgningen var at afholde koncert og samle bands, som kunne promovere sig ved en samlede CD udgivelse. I forbindelse med Strib Vinterfestival blev der inviteret unge folkemusikbands til live optagelser. Der blev udpeget en række unge bands som hver fik 2-3

musiknumre med på CD'en. CD'en blev produceret som en promotion CD (dobbel CD) og i alt trykt i 3.000 eksemplarer. CD'en blev udgivet i forbindelse med Tønder festivalen i sommeren 2008. CD'en blev ligeledes brugt som oplæg til at få unge folkemusikudøvere til at være med i en foreningsdannelse.

Foreningsdannelsen af UNGTRAD blev gennemført ved hjælp af eksisterende netværker og initiativer blandt unge indenfor folkemusikken, men rimeligt fordelt mellem Århus, Odense og København.

Det sekundære mål i ansøgningen var at danne en landsdækkende forening, som kan rumme de eksisterende initiativer blandt unge indenfor folkemusikken. Hensigten med foreningsdannelse var også at få et overblik over hvor mange unge der reelt er involveret rent organisatorisk og aktivt i folkemusik og dans på landsplan. Via CD udgivelsen blev der skabt et kendskab til puljemidlerne samt herunder til ønsket om en ungdomsorganisering via foreningsdannelse, og det lykkedes på denne måde at komme i kontakt med et stort antal unge, som ikke tidligere har gjort sig bemærket på primært det organisatoriske niveau.

Konklusion og anbefalinger

Projektet har været en succes fordi foreningen UNGTRAD er dannet og ved projektets afslutning havde ca. 100 medlemmer. Der er udgivet en CD (vedlagt i dokumentationen) som har promoveret en lang række unge bands, som har haft mulighed for at spille offentligt og sat fokus på genren, på en måde som ellers ikke ville have været mulig.

Da foreningsstrukturen på folkemusikområdet er splittet og består af en række foreninger, som hver i sær ikke er ret store, så er det væsentligt at de unge aktive folkemusikudøvere, kan gå i front og vise at en samlede organisering er hensigtsmæssig både økonomisk og organisatorisk – og altså på sigt er med til at samle folkemusikmiljøet.

Projektet har gjort det interessant for de unge folkemusikudøvere at deltage i arbejdet med en foreningsdannelse og det arbejde som kan gennemføres i foreningens regi. De unge har selv skabt et grundlag for et politisk foreningsarbejde, hvor de nu selv skal søge om midler, udarbejde aktivitetskalender og holde sammen på foreningen rent organisatorisk og administrativt.

Folkemusikkens område anbefaler følgende:

- Hvis det ikke lykkes for de unge folkemusikudøvere, at få tilstrækkelige midler til en fortsættelse af foreningen UNGTRAD, kan eller vil det blive muligt at knytte den organisatorisk til en af de eksisterende foreninger, hvor der i forvejen ligger midler, konsulentbistand og administrative muligheder. Dermed sikres eksistensen.
- Projektet er et godt eksempel på, hvordan forøgede driftsmidler i form af øremærkede udviklingsmidler, kan være med til at udvikle genren og det organisatoriske arbejde, idet det beviser, at når der skabes aktiviteter, så opstår der i højere grad initiativ og lyst til at engagere sig. Aktiviteterne genererer menneskelig aktivitet i form af engagement, indsigt og lyst til at udvikle, her i dette tilfælde folkemusikmiljøet.
- Hvert år kommer der nye lovende bands med unge mennesker, som ikke har prøvet at optræde live, eller organisere sig i foreningsarbejdet. Projektet beviser igen, at der er behov for øremærkede udviklingsmidler, som gør det muligt at fremhæve og udvikle unge bands i form af fx promotions CD udgivelser.
- Projektet har karakter af eksemplarisk værdi, men der har i processen været elementer, som hvis projektet skal kunne afprøves i andre amatørkulturmiljøer, vil skulle løses på andre måder.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Udprint af websiden: <http://www.ungtrad.dk>
  - Dobbelt CD, Live UNGTRAD, produceret i samarbejde med GO' Danish Folk Music, 2008.

3.4 KOMPETENCEUNDERSØGELSE AF ARBEJDE MED TEATERKUNST – ET STUDIE I UDVIKLINGEN AF REALKOMPETENCER OG TEATERFAGLIGE KOMPETENCER INDEN FOR AMATØRKULTUREN I DE FRIVILLIGE FORENINGER

BEVILGET TILSKUD 231.000 KR.

Resumé

Undersøgelsen har haft til formål at forsøge afdækket, om man ved at beskæftige sig med amatørteater kan tilegne sig kompetencer. Beskæftigelsesområdet er i undersøgelsen afgrænset til at omfatte frivillige skuespillere og instruktører i etablerede amatørteaterscener, der præsenterer løbende teatertilbud/hold/aktiviteter, som involverer voksne.

Undersøgelsen er gennemført over 7 måneders indsamling og bearbejdning af informationer modtaget fra udvalgte amatørscener/medlemmer af Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS) i Danmark i perioden fra januar til september 2008 samt videre bearbejdning af resultaterne fra dette forløb til en rapport med tilhørende bilagsmappe og en "læs let udgave" i perioden fra januar til marts 2009 samt trykning af rapport, bilag, hæfte og udsendelse/publicering af samme i perioden marts – maj 2009.

Undersøgelsen er den første af sin slags inden for vores område, og resultaterne er at betragte som pejlemærker på de tendenser, vi ud fra undersøgelsen kan se i amatørteatermiljøet. Hensigten med undersøgelsen har ikke været at søge dokumentation for omfanget af kompetenceudviklinger inden for amatørteaterarbejdet. Udgangspunktet for undersøgelsen har været et ønske om at skabe en første indgang til et forsøg på at belyse, om man muligvis udvikler og får styrket særlige kompetencer, når man arbejder med teaterkunst i de frivillige amatørteaterforeninger.

Op videre på baggrund af resultaterne fra undersøgelsen at medvirke til at inspirere amatørscener og grupper til at styrke bevidstgørelsen af hele kompetenceområdet i deres løbende teaterarbejde. Samt at undersøgelsen også må fungere som et godt bidrag til den eksisterende og løbende kompetencedebat inden for den 3. sektor.

DATS har med undersøgelsen ønsket at medvirke til:

- En anerkendelse af amatørteater som en kunstnerisk aktivitet, der udvikler kompetencer, som er anvendelige både i privatlivet, arbejdslivet og uddannelsessammenhænge.
- At fremme viden og forståelse blandt vores medlemsscener og grupper for den mulige/eksisterende udvikling af realkompetencer og faglige kompetencer gennem arbejdet med amatørteater.

Det overordnede mål med denne undersøgelse har derfor været dels at indskrive et kunstnerisk aktivitetsområde inden for det frivillige foreningsliv i den løbende kompetencedebat i samfundet ved gennem undersøgelsen at redegøre og argumentere for samt synliggøre konkrete kompetenceforhold, der udvikles inden for amatørteaterscenernes arbejde. Dels at åbne for, at vores særlige målgruppe for undersøgelsen får tilført en større tilgængelighed til emnet i form af faktuel viden om kompetenceforhold og dermed fremme interessen på amatørteaterområdet for at efterspørge en identificering af kompetenceudviklinger i arbejdet med amatørteater hos den enkelte deltager, der engagerer sig i amatørteateraktiviteter.

Vi har ikke haft som mål, at undersøgelsen skulle nå frem til at være en fremlæggelse af et statistisk faktamateriale. Undersøgelsen har rettet sig mod at indsamle og bearbejde resultaterne med henblik på at pege i retningen af mulige tendenser i amatørteatermiljøet.

De medvirkende i undersøgelsen er voksne amatørteaterfolk. Dette fokus på de voksne teaterudøvere er begrundet i en mangel på belysning af netop denne gruppes realkompetencer i forbindelse med et personligt engagement inden for det frivillige foreningsliv. Denne målgruppe har modsat måske særligt ungdomsområdet ikke oplevet samme positive bevågenhed, der har aktualiseret sig i forhold til den nu mulige brug af et officielt realkompetenceskema til bl.a. vedlæg og vurdering af kompetenceforhold fx ved optagelsesprocedurer på uddannelsesinstitutioner.

Aktører

Det samlede projekt er blevet udviklet og initieret af DATS, ved konsulent Maria Rosenhjerter i samarbejde med AKKS. Konsulenten har endvidere udarbejdet projektplan og midtvejsevaluering, indsamlet dokumentationsmateriale- og evalueringsmateriale. Ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet endelig afrapportering. Endelig konklusion og anbefalinger er udarbejdet i samarbejde med AKKS.

Metode

Undersøgelsen afgrænser sig som nævnt til at beskæftige sig med instruktører og skuespillere. Denne afgrænsning skyldes, at flertallet af medlemmerne på en scene vil være at finde inden for disse to kunstneriske funktionsområder, hvorfor udviklingen af kompetencer her vil være af interesse for de mange.

Videre har valget af amatørscener til deltagelse i undersøgelsen været vægtet ud fra dels at sikre, at de deltagende scener fungerer på et godt fundament af voksenaktiviteter inden for amatørteaterområdet – dels fordeler sig med en tilpas geografisk spredning ud over landet. Undersøgelingsprojektet er gennemført i en projektgruppe bestående af 4 projektansatte studerende fra Århus Universitet og DATS prof. teaterkonsulent Maria Rosenhjerter. Projektgruppen har udarbejdet undersøgelsen helt fra bunden af med en opbygning af henholdsvis en kvantitativ del bestående af et større spørgeskema og en kvalitativ del bestående af en interviewguide.

Undersøgelsen baserer sig således på to forskellige dataindsamlingsmetoder. Dels et spørgeskema, som er sendt elektronisk til 160 respondenter. Heraf har 117 respondenter besvaret spørgeskemaet. Dels en interviewdel, hvor 40 personer er blevet interviewet. De personer, der er blevet interviewet, har ikke efterfølgende udfyldt spørgeskemaet og omvendt. I alt 200 respondenter og interviewpersoner har været tilmeldt undersøgelsen og stammer alle fra 20 amatørscener. Proportionen mellem deltagende skuespillere og instruktører pr. scene har været ansat til 2 instruktører og 8 skuespillere. Aldersspektrummet har ligget fra 19 – 72 år.

Spørgeskemaet har været gennem tre udviklingsfaser. Det spørgeskema, som er resultatet af hver fase, er blevet testet af personer engageret i amatørteater. Herefter er besvarelsene blevet evalueret af projektgruppen, hvorefter skemaet er blevet videreudviklet og sendt til nye testpersoner, inden det endelige spørgeskema var færdigt og klar til elektronisk udsendelse.

Såvel i forhold til spørgeskemaet og interviewforløbene har det handlet om at indkredse

eksistensen og graden af nogle af os udvalgte kompetencer. I vores udvælgelse af kompetencerelaterede spørgsmål har vi så kigget nærmere på en række kompetenceforhold samt faglige kompetencer, der kan forventes at knytte sig til teaterarbejdet. Og vi har så sat fokus på: udvikler disse kompetencer sig frem til at være realkompetencer.

Realkompetencer defineres her som evner, der udvikler/videreudvikler sig gennem arbejdet i amatørteaterforeningen, og som den enkelte også kan anvende både i privatlivet/fritidslivet og på arbejdsmarkedet.

Vi har ikke kigget på, om de udviklede kompetencer også fungerer som realkompetencer inden for amatørscenens ressort gennem fx, at du som skuespiller udvikler kompetencer, du tager med dig og bruger i en ny funktion som instruktør.

Det har været en væsentlig hensigt med undersøgelsen at vurdere, hvorvidt respondenterne på spørgeskemaundersøgelsen og de interviewede personer i undersøgelsen bruger de kompetencer, de eventuelt tilegner sig i teaterarbejdet, i deres arbejdsliv og øvrige fritidsliv. Og i de tilfælde, hvor deltagere i undersøgelsen mener på forhånd, at de har tilegnet sig disse kompetencer eksempelvis gennem deres job, forsøge at belyse, hvorvidt kompetencerne her så styrkes gennem teaterarbejdet.

Konklusion og anbefalinger

Der har ikke været målsat, at der skulle gennemføres en særlig afsluttende evaluering af hele undersøgelsesforløbet. Evalueringsforhold omfatter derfor afgrænset følgende tilgange: - Der har været gennemført en opsøgende virksomhed på udvalgte deltagere i undersøgelsen, der har valgt ikke at besvare spørgeskemaet. Her har responsen bl.a. været, at de enten blev negativt overrasket over skemaets omfang og frafaldt derfor at svare eller simpelthen ikke havde fået afsat tiden til samme inden for den ansatte deadline for besvarelser.

Manglende tid er et forventeligt problem generelt og vil i alle sammenhænge udløse et vist frafald.

Overraskelsesreaktionen var så også forventeligt, idet vi har været nødt til at bruge hovedindgangen til vores amatørscene: bestyrelsen har været ansvarlig for udpegningen af scenens 10 deltagere i undersøgelsen, hvorfor vi har stået med en slags tredjemandsaftale mellem os og deltagerne. Vi valgte derfor at ansætte et succeskriterium for responsmængden, der skulle nå op på mindst 70 % besvarelser retur for, at vi kunne konstatere besvarelsesprocenten som tilfredsstillende. Og det lykkedes.

Der har også været taget kontakt til interviewpersoner for at høre om deres oplevelse af interviewet, og disse har alle været meget positive. Alle oplevede det svært at forholde sig til kompetenceforholdet i deres amatørteaterarbejde i starten, men blev undervejs i interviewet mere og mere erkendende omkring disse forhold, hvilket er blevet omtalt som en interessant oplevelse og en inspiration i det videre arbejde.

Deltagende amatørscener har meldt positivt tilbage om, at de har oplevet, at det var spændende at læse resultaterne af undersøgelsen. Og også her nævnes, at det er god inspiration til et videre arbejde.

Og endelig har der været en pæn efterspørgsel på at få tilsendt den store rapport med bilagsmappe efter folk har modtaget/læst "læs let hæftet" om undersøgelsen.

I DATS Hovedbestyrelse har vi på baggrund af undersøgelsesresultaterne pr. juni 2009 på vores Årsmøde valgt at ændre i vores Virkeplan, således at der her er blevet indskrevet i vores visionsdel for samme, at DATS vil arbejde for, at teaterarbejdet er med til at gavne den enkeltes

udvikling af realkompetencer. Vi går derfor også efter at bruge undersøgelsen som et videre "springbræt", der skal sikre fortsatte udviklinger inden for viden om den enkeltes/gruppers kompetenceudviklingsforhold og muligheder for identifikation af disse.

Følgende konklusioner fra undersøgelsen belyser kortfattet afsættet for en videre udvikling af området:

Vedr. realkompetencer:

Det ser ud til, at respondenterne tilegner sig eller udvikler en bred vifte af kompetencer inden for alle undersøgelsesområder, hvilket må siges at være særdeles positivt. Ydermere anvender en stor del af respondenterne også deres udviklede eller videreudviklede kompetencer i deres arbejds- og fritidsliv.

Der eksisterer således en kompetenceudvikling, som kommer både deltagerne selv og deltagerens omgivelser til gode. Derudover kan det konkluderes, at det særligt er formidling og kommunikations- samt samarbejdskompetencer, som mange udvikler eller videreudvikler. Dette bliver understreget i interviewene og af de opsamlende kommentarer, som respondenterne har knyttet til realkompetencedelen.

Her fremhæver størstedelen af respondenterne udviklede kommunikative evner, som den vigtigste kompetence de har opnået igennem amatørteater. Det er også formidlings- og kommunikationskompetencer, der bruges mest i arbejds- og fritidsliv.

Vedr. teaterfaglige kompetencer:

Det kan konkluderes, at der i visse tilfælde, især i forhold til kategorien omhandlende træning af krop og stemme, omsættes teaterfaglige kompetencer til realkompetencer. Respondenterne angiver, at de anvender deres teaterkompetencer, specielt de der har med krop og stemme at gøre, både i arbejds- og fritidsliv.

De bruger deres stemme og kropssprog bevidst ved møder, fremlæggelser og undervisnings-situationer i deres arbejdsliv og i taler ved festlige, private lejligheder, eller når de går i dialog i deres fritidsliv. Ligesom de også bruger det til at kunne aflæse andre menneskers kropssprog i både i arbejds- og fritidsliv.

Vedr. alder og kompetencetilegnelse:

Undersøgelsen har desuden vist, at der ikke er nogen sammenhæng mellem de medvirkendes alder, og i hvilket omfang de tilegner sig kompetencer. Selvom nogle af interviewene pegede i retning af, at det primært var de yngre folk på amatørscenerne, der tilegner sig kompetencer, viste resultaterne fra spørgeskemaet med al ønskelig tydelighed, at dette ikke kunne siges at være tilfældet. Amatørteater giver således mulighed for oparbejdelse og styrkelse af kompetencer, uanset hvilken alder den udøvende har.

DATS er udtrådt af AKKS pr. 1. april 2007.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - "Rapport om kompetenceudviklinger på amatørteaterscenerne"
  - Bilagsmappe til rapporten om kompetenceudviklinger på amatørteaterscenerne
  - "Læs let hæftet" En historie om kompetenceudviklinger på amatørteaterscenerne

3.5

"VEJE TIL EN PROFESSIONEL KARRIERE"

BEVILGET TILSKUD 276.000 KR.

Resumé

Projektet hviler på det faktum, at alle professionelle musikere er startet som amatører og ad den vej har opnået forskellige kompetencer, der har bidraget til den senere professionelle tilværelse. Det er der i musikverdenen en bred erkendelse af, men amatørmusikkens bidrag har ikke tidligere været belyst og dokumenteret.

Formålet har således været at afdække de væsentligste elementer og få inspiration til amatørmusikkens fremtidige kursustilbud, men også til at skabe grundlag for inspiration af og dialog med den professionelle verdens organisationer, herunder specielt konservatorier og musikskoler.

Projektet blev oprindeligt planlagt til at omfatte en række etaper, hvorunder man i samarbejde med de klassisk orienterede konservatorier og Dansk Musiker Forbund skulle indhente navne og adresser på målgruppen for undersøgelsen. I lyset af problemerne med at få udleveret registrerede oplysninger uden at overtræde den gældende lovgivning, fandt vi det dog senere mere formålstjenligt at henvende os direkte til musikerne i orkestrene. Et spørgeskema blev udarbejdet og skemaet efterfølgende sat op på en server på internettet i august 2009.

Der blev indsamlet kontaktadresser på samtlige landets professionelle, klassiske orkestre (og big bands) samt ensembler, og alle erklærede sig indforståede med at hjælpe til med at distribuere linket til net undersøgelsen via deres interne mailgrupper. Et enkelt orkester fik desuden efter aftale tilsendt et antal trykte spørgeskemaer. Informationerne fra de returnerede skemaer blev manuelt indført i undersøgelsens database.

I skemaet indgik bl. a. spørgsmål om tidspunkt og sted for den første undervisning, vurdering af amatørmusikkens betydning for den musikalske udvikling og professionelle karriere, holdninger til de valgfrie fag, ønsker om andre fag m.v.

Det er tydeligt, at respondenterne har tillagt undersøgelsen betydning. Det fremgår bl.a. af en lang række kommentarer og forslag samt ønsker om fag, som de pågældende kunne have ønsket sig under sin uddannelse.

Rapport fra projektet er under udarbejdelse. Heri vil indgå beskrivelse af de væsentligste udfordringer og muligheder for amatørmusikken hhv. musikkonservatorierne. For amatørmusikkens vedkommende kan rapporten bruges til forberedelse og formidling af nye kursustyper og dialog med musikkonservatorierne om kursusaktiviteter som led i disses uddannelsesprogrammer. Det er desuden vort håb, at også musikkonservatorierne vil lade sig inspirere af rapporten, eksempelvis til at udbygge valgkatalogerne for kurser i uddannelsesforløbet. Dertil kommer en vurdering af muligheden for at etablere en organiseret efteruddannelse.

Den færdige rapport vil naturligvis blive tilsendt Kulturministeriet og respondenterne (med en tak for samarbejdet) og konservatorierne (der formidlede navne og adresser).

Internt i DAM vil bestyrelsen skulle tage stilling til specielt 3 temaer:

1. Evt. etablering af nye kurser i DAM – regi
2. Igangsættelse af en dialog med konservatorier og musikskoler om et gensidigt samarbejde på kursusområdet
3. Formidling af resultaterne (udover ovennævnte).

DAM har en bred kontaktflade, som vil have interesse i undersøgelsesresultaterne, herunder specielt Kunstrådet, Undervisningsministeriet og Danmarks Musikråd.

Aktører

Projektledelsen blev tillagt DAM 's formand (Poul Svanberg) ligesom amatørmusikkonsulenten (Steen Lindholm) blev tilknyttet lige fra projektstart. Lederen af DAM 's sekretariat (Astrid Holst) er også blevet inddraget i arbejdet, specielt med hensyn til kontoføringen. Med henblik på en senere bearbejdning af analyseresultater blev der desuden tilknyttet ekstern assistance (konsulentfirmaet Educace). I udformningen af spørgeskemaet deltog ud over DAM 's formand og amatørmusikkonsulent både professor Mogens Andresen og dirigenten Jørgen Fuglebæk, ligesom Educace gav gode råd til skemaets opsætning.

Metode

Undersøgelsen blev gennemført som en net baseret spørgeskemaundersøgelse. I projektplanen indgik også oprindeligt interviews af et antal respondenter. Dette er dog ikke realiseret, dels fordi tidsplanen for den afsluttende rapport ikke tillader dette, dels fordi der fra mange af respondenterne er kommet mange flere supplerende kommentarer end oprindeligt forventet.

Konklusion og anbefalinger

I undersøgelsen deltog 142 orkestermusikere. Alle instrumenttyper var repræsenteret. Alle (forventede) aldersgrupper var repræsenteret og gennemsnitsalderen blev beregnet til 52 år. Med baggrund i undersøgelsen kan der udledes følgende konklusioner:

- at deltagelse i amatørmusik inden en formel musikeruddannelse via konservatorium o. lign. er af helt afgørende betydning for de pågældende.
- at professionelle har stor interesse for og lyst til at arbejde med amatørmusikken
- at konservatorierne bør vurdere omfang og emne for valgfrie fag under uddannelsen
- at alle klassiske orkesterstudenter får mulighed for at spille i orkester i flere perioder
- at amatørmusikken bør formidle kendskabet til arbejdsmulighederne for professionelle (f.eks. i f. m. kursusplanlægning)

I rapporten vil vi blandt andet anbefale:

- at amatørmusikken udbygger indholdet af hjemmesiden, således at også den professionelle verden kan holde sig ajour med kursustilbud o. lign.
- at der etableres tæt kontakt til konservatorier og musikskoler med sigte på samarbejde om kurser
- at udvalgte amatørorkestre benyttes af konservatorierne til støtte for de studerendes orkesterpraktik
- at amatørmusikken søger ekstra midler til en udvidet kursusaktivitet, som også professionelle kan få adgang til (og som selvfølgelig også er relevante for egne medlemmer)
- at den rytmiske musikverden foretager en tilsvarende undersøgelse
- at en undersøgelse på det klassiske område gentages om ca. 5 år

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Rapport: *"Veje til en professionel karriere"*, Dansk Amatør Musik, november 2009.
  - Artikel i Musikmagasinet, side 23

3.6

THORS GENKOMST

BEVILGET TILSKUD 216.000 KR.

Resumé

Projektet "Thors Genkomst" var tænkt som en endelig teaterforestilling, hvor den kunstneriske proces i udvikling af forestillingen var i fokus samt opførelse i hhv. Danmark og øvrige lande omkring Nordsøen.

Aktører

På baggrund i den kunstneriske leder Gundhild Brethvads arbejdsmetoder med amatører og professionelle teaterfolk i et gennemført og vellykket teaterstykke: "Havet og menneskene" i sommeren 2006, var ideen at skabe endnu et aktuelt stykke – kaldet: "Thors Genkomst". Projektet skulle gennemføres med samme metodik og succes fulde samarbejde med Westlink samt en række nordiske amatørskuespillere, professionelle dansere og øvrige samarbejdspartnere, herunder Nordisk Råd, Thy Erhvervsråd, Thisted Kommune, Foreningen Norden samt Shetland Island Council (SIC). Dette projekt skulle imidlertid vise og udnytte samarbejder med partnere i hhv. Shetlandsøerne, Island, Norge og Færøerne, og ikke gennemføres som et udelukkende dansk projekt.

Metode

Thisted Kommune bevilgede 25.000 kr. til projektets igangsættelse og research, primært til rejser for den kunstneriske leder Gundhild Brethvad samt projektleder Karl Vinther. Af hensyn til projektets videre forløb, blev foreningen "Porten til Nordatlanten" etableret, for således at kunne tiltrække yderligere tilskudsydere samt forestå som det strategiske forum for udvikling af ideer, der skulle føre frem til projektets gennemførelse.

Bestyrelsen for foreningen "Porten til Nordatlanten" skulle sikre, at den kulturelle udvikling i overvejende grad skulle tage udgangspunkt i lokale amatører, der i samarbejde med professionelle kunstnere samarbejder om udvikling af kulturprodukter. Der skulle være samarbejder mellem kommuner, regioner, sponsorer og forskellige instanser i de lande, hvor forestillingen skulle opføres. Det samlede projekt blev igangsat med konsulenthjælp fra Amatørernes Kunst og Kultur Samråd.

Konklusion og anbefalinger

Bestyrelsen for foreningen "Porten til Nordatlanten" måtte ca. et halvt år inde i forløbet konstatere, at der ikke var den nødvendige opbakning og tilstrækkelig finansiering til projektets gennemførelse. Væsentlige samarbejdspartnere herunder nordiske aktører og sponsorer havde ikke vist interesse for projektet, og bestyrelsen besluttede derfor at afregne og afslutte bevillingen fra Thisted Kommune samt meddele Styregruppen for projekt til udvikling af amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde, at projektet ikke var i stand til at opfylde bevillingsgrundlaget og derfor tilbageførte tilskuddet og afslutte projektet.

3.7

NY DANSK KORMUSIK

BEVILGET TILSKUD 90.000 KR.

Resumé

Projektet "Ny dansk kormusik" var tænkt som sikring og udvikling af ny dansk kormusik til primært amatørkor af nulevende danske komponister. Hensigten var at etablere samarbejde mellem komponister og kor dvs. mellem skabende og udøvende kunstnere, således at musikken blev bredt anvendelig for de mange danske amatørkor.

Aktører

For at sikre udgivelse og udbredelse af projektet, blev det nødvendigt med tilstrækkelig økonomi. Der skulle sikres samarbejde mellem relevante medlemskor, komponister samt dirigenter fra det tidligere Dansk Amatørkor Union (DAKU). Der skulle tillige udpeges en projektleder samt konsulent (navne?). Resultatet skulle blive 5 nye kompositioner. Processen skulle sikre kvalitet samtidig med at sværhedsgraden skulle matche den store mængde af kor. Projektet skulle således imødegå den tendens, at der i dag primært skrives ny musik, som kun kan synges af elitære kor.

Metode

Til projektet skulle der udvælges 5 danske komponister der hver skulle skrive en sats for blandet kor til en udvalgt tekst af en nulevende lyriker. Teksterne skulle udvælges i samarbejde med eksperter på området. Tilsvarende skulle der udvælges et antal medlemskor, som dækker landsdele og som er repræsentative for danske amatørkors kvalitetsniveau. Det samlede arbejde skulle udmunde i en CD – produktion.

Konklusion og anbefalinger

Projektet blev idé udviklet og initieret på baggrund af sparede midler. Projektet blev således igangsat uden at relevante amatørkor, umiddelbart kunne tilrettelægge og gennemføre projektet – oveni deres allerede tilrettelagte arbejde. Resultatet blev at ingen relevante kor samt projektledere, kunne finde plads og tid til udføre projektet, som ellers var attraktivt og klart defineret.

Projektet blev aflyst – og er et eksempel på at udviklingsarbejder i landsorganisationerne kræver langtidspanlægning, økonomi og at der meget tidligt i processen udpeges projektledere, som får ejerskab til projektet. Alle disse faktorer er med til at sikre kontinuitet og kvalitet i de udviklingsarbejder, som igangsættes.

Bilag • Projektbeskrivelse

3.8

SAMLEDE KONKLUSION OG ANBEFALINGER FOR AMATØRERNES KUNST OG KULTUR SAMRÅDS PROJEKTER

De bevilgede udviklingsmidler til landsorganisationerne i Amatørernes Kunst og Kultur Samråd har været af afgørende betydning for deres fortsatte eksistens og udvikling. Amatørernes Kunst og Kultur Samråd er som paraplyorganisation for 9 landsorganisationer primært indenfor amatørmusikken meget afhængige af midler til at kunne udvikle, forandre og skabe nye samarbejdsformer.

Med udviklingsmidlerne er der sikret en fortsat styrkelse og udvikling af de landsorganisationer, som har modtaget tilskud til udvalgte projekter. Landsorganisationerne inden for amatørmusikken og amatørteatret har ikke i deres driftsbevilling afsatte og eller øremærkede ekstra midler til udvikling af organisationerne eller til afvikling af eksterne projekter.

Amatørernes Kunst og Kultur Samråd har således med stort udbytte gennemført modelprojekter, der i henhold til kommissoriet omfatter følgende:

- Samarbejde mellem professionelle og amatører, som bidrager til udvikling af nye aktiviteter, her kan fremhæves projekterne: *Ungdomsorganisering indenfor folkemusikken og PLEKTER*
- Nye former for netværksdannelse og erfaringsudveksling på national og international plan, her kan fremhæves projekterne: *Veje til en professionel karriere*.
- Initiativer, der skaber kulturmøder mellem såkaldte nye og gamle danskere samt integration, her kan fremhæves projektet: *Koncert med indvandrere og danskere indenfor visegenre og folkemusikken*.
- Analyse af den dannelse og udvikling af realkompetence, der sker gennem deltagelse i frivilligt kulturelt og kunstneriske arbejde, her kan fremhæves projektet: *Kompetenceundersøgelse af arbejdet indenfor amatørteatret*.

Efter projekternes gennemførelse er det især klart, at landsorganisationerne er blevet afhængige af hinandens opnåede resultater, samarbejder, kompetencer, vidensdeling og administrativt samarbejde. Hvis landsorganisationerne skal fortsætte, bevare og fastholde kompetencer hos ansatte medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer, er det nødvendigt med realistiske driftsmidler og udviklingsmidler, der sikrer fortsat eksistens. Med udviklingsmidlerne er det således også blevet klart og bevist, at landsorganisationerne i AKKS har forskellige behov mht. profilering og indsatser på aktivitetsområdet, og at der inden for området er brug for proceskonsulenter, udviklingskonsulenter eller projektledere, som løfter, tager ejerskab, realiserer og afslutter projekter.

Det amatørkulturelle område er i særlig grad afhængigt af opnåede kompetencer, dokumentation og resultater, idet der ikke er en naturlig kontinuitet inden for det frivillige kulturelle område, som for store dele er båret af frivillig arbejdskraft, og for hvem disse kompetencer ikke naturligt videregives til nye frivillige. Der er desuden behov for platform til fælles vidensdeling internt som eksternt i det amatørkulturelle fællesskab, som disse udviklingsmidler er et bevis for.

AKKS ønsker derfor at understrege, at det er af afgørende betydning, at der på alle politiske niveauer i Danmark er vilje til at bevare og udvikle det arbejde, der udføres af de lokalt forankrede kulturhuse, det frivillige kulturelle område og de amatørkulturelle landsorganisationer – således også i fremtiden.

HUSE I DANMARKS PROJEKTER

3.9

KULTURHUSENES BØRNEFESTIVAL

BEVILGET TILSKUD 200.000 KR.

Resumé

Kulturhusenes Børnefestival 2008 fandt sted i vinterferien fra den 9.-17. februar. Det var den 5. i rækken af festivaler lavet i samarbejde mellem Københavns kulturhuse, som en del af en image-kampagne for kulturhusene initieret i 2005.

Til forskel fra de tidligere festivaler havde Kulturhusenes Børnefestival 2008 også til formål at fungere som udviklingsprojekt, værktøj og løftestang for samarbejde og netværk mellem 12 københavnske kulturhuse.

Udover at producere en lang række kvalitative kulturelle og kunstneriske aktiviteter for de københavnske børn i den pågældende uge, var festivalens formål yderligere:

- 1) at styrke kulturhusenes profil inden for børnekultur
- 2) at synliggøre kulturhusene i byens kulturelle jungle
- 3) at styrke og udforske husenes samarbejde med lokale kulturforeninger

Børnekultur i kulturhusene henvender sig ofte til hele familien. Husene arbejder med at udvikle, tilbyde og producere tilbud til "hele familien" – dvs. at man med en børnefestival også tilstræber at lave arrangementer, der kan samle hele familien om nogle fælles oplevelser og udfordringer. Kulturhusene i København ønsker endvidere at styrke hovedstadens lokal-kulturelle tilbud. Husene er i den forstand tætte samarbejdspartnere, samtidig med at de er i konkurrence. Nogle borgere i byen flytter sig gerne efter de kulturtilbud, som tiltaler netop deres smag, mens andre benytter sig af de lokale kulturtilbud *netop* fordi de er lokale; altså at man kan nå dem inden for en overskuelig afstand. Dette konkurrence/samarbejdsforhold ønskede husene at få klarlagt, så de kunne styrkes i deres holdning og ageren i forhold til problemstillingen.

Samarbejdet husene imellem kan udvikles og derved danne nye muligheder og rammer for flere frivillige foreninger og organisationer. Denne udviklingsproces er meget vigtig og givende for både huse, frivillige og andre institutioner. Når man bringer forskellige folk, forskellige kompetencer og resurser i spil om et fælles projekt, udvikles ganske enkelt nye og spændende ideer til både samarbejdsformer og produkter.

Til at koordinere det løbende arbejde med planlægningen af festivalen og til at undersøge, dokumentere og efterfølgende evaluere projektet og samarbejdet mellem de involverede kulturhuse, ansattes en projektleder/koordinator (Signe Mjelva Østergaard), og det var denne ansættelse, der fik støtte via udviklingsmidlerne.

Koordinatoren havde bl.a. til opgave at udfærdige en evalueringsrapport, der kunne lægges ud som redskab til videre samarbejde og ville kunne hentes som pdf-fil fra de københavnske huses hjemmesider. (se evt. bilag) Rapporten var også tiltænkt brug i andre kommuner, som f.eks. stod over for udfordringer i form af sammenlagte forvaltninger i forbindelse med kommunalreformen og dermed flere huse at administrere og/eller støtte økonomisk.

Kulturhusene i København havde en forventning om at fortsætte samarbejdet i fremtiden, og at rapporten ville spille en afgørende rolle for, hvordan dette samarbejde kom til at udforme sig i praksis.

Aktører

Festivalen inkluderede et netværk af Københavnske kulturhuse: Kulturhuset Islands Brygge, Kultur Vesterbro, Kvarterhuset, Vanløse Kulturhus, Kraftverket, Amager Kulturpunkt, Pilegården, Huset i Magstræde, Kulturhuset i NV, Verdens Kulturcentret, Valby Kulturhus og Indre By Medborgerhus. Herudover indgik Børnekulturstedet på Vesterbro, Zone2 – Valby Børne- og Ungdomskulturhus, Børnekulturhus Ama'r og Børnekulturstedet Karens Minde. Alle disse indgik i et samarbejde med Huse i Danmark og Københavns Kommune.

Konsulenten, sekretariatsleder i HiD Søren Søeborg Ohlsen (SSO), bidrog med råd og vejledning i projekteringsfasen samt varetagelse af løbende informationsarbejde i forhold til vidensdeling og erfaringsudveksling på landsplan, herunder en række artikler offentliggjort i avisen Huse i Danmark, på HiD's hjemmeside og i vidensdatabasen Det Gode Hus. Desuden har konsulenten stået for udarbejdelsen af en midtvejsevaluering, indsamlet dokumentations- og evalueringmateriale, ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet endelig afrapportering.

Den ansatte projektleder og koordinator, Signe Mjelva Østergaard, var ansvarlig for overordnet udvikling af metoder til samarbejde i det omfattende og komplekse netværk af kulturhuse samt ansvarlig for den konkrete planlægning, herunder koordinering og tilrettelæggelse af program, PR-materiale, hjemmeside, pressemeddelelser etc. Endelig forestod projektlederen udarbejdelsen af den omfattende evalueringsrapport, der også indeholder en lang række konkrete anbefalinger og metoder for fremtidigt arbejde.

Metode

Efter møder og samtaler med konsulenten blev der indledningsvis afholdt fælles koordinationsmøder mellem kulturhusene og de selvejende børnekultursteder i København.

I kraft af de kulturministerielle udviklingsmidler var det dernæst muligt for en tværgående gruppe af ledere og medarbejdere i de københavnske kulturhuse at ansætte en projektleder/koordinator på deltid til varetagelse af planlægning, koordinering og evaluering af en kulturfestival for børn i dagene 9.- 17. februar 08.

I begyndelsen af oktober 2007 nedsattes en arbejdsgruppe for PR og for planlægning af åbningsarrangementet

Ligeledes i oktober 2007 afholdtes en kerneværdi-workshop, som havde det formål, at festivalnetværket skulle finde et fælles værdi/holdnings-afsæt. Workshopen resulterede i værdisættet "Frirum, samspil og fællesskab", der kom til at fungere som pejlemærke for det videre forløb.

Den afsluttende og evaluerende rapport, udarbejdet af projektlederen, er baseret på kvalitative data, og formålet er at belyse, forstå og forbedre projektprocessen. Empirien er baseret på både projektlederens egne og andre medarbejders observationer samt interviews med de 16 kulturmedarbejdere, der udgjorde børnefestivalnetværket. Denne viden er suppleret med kvantitative, målbare input som bl.a. publikumstal og presseomtale.

Konklusion og anbefalinger

Festivalen var en ubetinget succes, idet den omfattende efterfølgende dokumentation og evaluering på 86 sider klart viser, at de formulerede mål blev nået. Festivalen havde 100 program-satte arrangementer og modtog 4620 gæster, hvilket svarede til en gennemsnitlig belægningsprocent på 83 til alle arrangementer.

Det indledende fælles åbningsarrangement i Pumpehuset, hvor knap 450 skoleelever fra 4.-5. klasse var inviteret, blev afviklet som planlagt. Dette arrangement blev afsluttet med et optog til Axeltorv, hvor kulturborgmester Pia Allerslev kunne erklære Kulturhusenes Børnefestival 2008 for åben.

Hvad angår synliggørelse af kulturhusene var effekten også målbar, idet der var omtaler i flere forskellige medier, dvs. både dagspressen, lokalaviser og månedsmagasiner, både landsdækkende og lokal TV, i radioen samt på en række internetfora. Festivalens hjemmeside modtog 200 unikke besøg dagligt i dagene umiddelbart inden samt under selve festival-ugen.

Alle involverede medarbejdere har klart givet udtryk for, at samarbejdet i netværket blev afgørende styrket, og at dette i høj grad skyldtes muligheden for at ansætte en ekstern/ikke-kommunal projektleder via de bevilgede udviklingsmidler. Den øgede styring af projektet fra start til slut bidrog til at skabe ejerskab og fastholde de involverede medarbejders motivation og gejst.

Dertil kan man konstatere, at dette tilskud initierede ikke mindre end 115 kulturarrangementer og en særdeles omfattende økonomi, der i direkte tilskud og omkostninger til lokaler og arbejdskraft må vurderes til langt over det dobbelte af støttebeløbet.

For Huse i Danmark har styrkelsen af netværket bidraget til den vidensdeling kulturhusene imellem, som er et af foreningens primære fokuspunkter. Set i et bredere perspektiv og over en længere periode er det sandsynligt, at den tættere tilknytning de enkeltstående kulturhuse imellem, vil bidrage positivt til Huse i Danmarks arbejde for at skabe fælles referencerammer for kulturhusområdet som helhed.

Samtidig ligger det i sagens natur også inden for HiD's interesseområde at skabe øget synlighed for kulturhusene, som det er sket i dette projekt.

Derudover foreligger der nu en dokumenterende og evaluerende rapport, som både beskriver det samlede forløb omkring planlægning og afvikling af festivalen, og som samtidig peger fremad ved at indeholde koordinatorens helt konkrete anbefalinger af, hvordan et fremtidig forløb bør gribes an. Rapporten kan derfor i et vist omfang også fungere som en håndbog i tværgående kultursamarbejde, hvilket kan være et uvurderligt redskab for kommende projekter.

Huse i Danmark ser derfor en klar fordel i at kunne støtte udviklingsprojekter af denne type og i at kunne yde støtte, der ikke direkte tilføres konkrete publikumsaktiviteter, men som understøtter kulturhusenes udvikling på et overordnet niveau.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsrapport
  - Pressemeddelelse 1+2
  - Status over aktiviteter, økonomi mv.
  - Flyer
  - Plakat
  - Program
  - "Evalueringsrapport for kulturhusenes børnefestival 2008"
  - Artikler i avisen Huse i Danmark nr. 30 og 31.
  - Div. billeder

3.10

PROJEKTSTATIONER I HUSENE

BEVILGET TILSKUD 640.000 KR.

Resumé

Som de eneste kulturinstitutioner i lokalsamfundet er kulturhusene specialiserede i at facilitere lokalt forankrede kunstneriske og kulturelle initiativer. Denne facilitering er både fysisk (lokaler, IT-udstyr, værksteder etc.) og videnskæssig (rådgivning, netværksdannelse, koordinering mv.)

Projektet har haft til formål at udnytte denne specialviden til fordel for udviklingen af 10 lokalt forankrede projektstationer, der kunne tilbyde lokale kulturelle projektmagere adgang til de nødvendige fysiske og videnskæssige faciliteter i deres arbejde med realiseringen af 10 udvalgte projekter.

Derudover har de 10 projektstationer indgået i et landsdækkende fagligt netværk, dels for at sikre, at de udvalgte projekter fik de bedste betingelser for realisering og dels for at gøre det muligt at opsamle viden og erfaringer forbundet med udviklingen af lokalt forankrede kulturaktiviteter.

Etableringen af lokalt forankrede projektstationer har dermed haft til formål at give borgerne i det pågældende lokalområde mulighed for at udvikle og realisere kunstneriske og kulturelle projekter, samtidig med at Husenes evne til at facilitere lokalt forankret kunstnerisk og kulturelt initiativ kunne styrkes på tværs af organisatoriske og strukturelle grænser.

En væsentlig del af det lokalt forankrede kulturliv organiseres i foreningerne Amatørernes Kunst og Kultur Samråd og Kulturelle Samråd i Danmark, men på lokalt plan savner disse foreninger resurser til at støtte udviklingen af nye og tværgående aktiviteter. Derudover er det almen kendt, at mange lokale ildsjæle og initiativtagere ikke nødvendigvis tiltrækkes af foreningsformen og derved står uden adgang til de resurser, der måtte findes der, og projektstationerne er derved også orienteret mod disse "foreningsløse" borgere.

Aktører

10 udvalgte kulturhuse har indgået i projektet:

- SkateCity/Kulturhuset Bispen i Haderslev
- Kulturmaskinen i Odense
- Aktivitets- og Medborgerhuset KROEN i Glumsø
- Kultur Vesterbro
- Kulturhuset Islands Brygge
- Huset i Ålborg
- Trekanten i Ålborg
- Plantagehuset i Thisted
- Tobaksgården i Assens
- Klaverfabrikken i Hillerød

I hvert kulturhus har én medarbejder eller frivillig været såkaldt "stationsforstander" med ansvar for det lokale arbejde. I forbindelse med udvælgelsen af lokale projekter til realisering, har der været nedsat mindre styringsgrupper i hvert hus.

Efter gennemførelsen af lokale projektkonkurrencer udvalgte 10 projektmagere, der hver især var ansvarlig for realiseringen af det udvalgte projekt.

Niller Wischmann, indehaver af Wischmann Innovation, har deltaget i den overordnede projektplanlægning og været ansvarlig for den detaljerede tilrettelæggelse af kursusforløb for hhv. stationsforstandere og lokale projektmagere.

HiD's konsulent, Søren Søborg Ohlsen (SSO), har i samarbejde med HiD's bestyrelse haft det overordnede ansvar for udvikling af projektets form, indhold og metode. Konsulenten har endvidere afholdt en række indledende og planlæggende møder med Wischmann Innovation, udarbejdet midtvejsevaluering, indsamlet dokumentations- og evalueringsmateriale, ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet den endelige afrapportering.

Projektlederen (SSO) har haft ansvar for alle dele af realiseringen af selve projektet herunder aftaleindgåelse med samarbejdspartnere, undervisere, kursussteder, udarbejdelse af skriftligt informationsmateriale, grafisk profil, PR, udarbejdelse og distribution af informationer, praktisk planlægning og afvikling, deltagelse i samtlige kursusaktiviteter samt opfølgende og dokumenterende arbejde.

Metode

Projektet er realiseret i overensstemmelse med projektbeskrivelsen. Efter det omfattende planlægningsarbejde blev der udarbejdet detaljeret informationsmateriale med bl.a. kursusplan for de lokale ansvarlige for projektstationerne og gennemført en landsdækkende informationskampagne i foråret 2008. Kulturhusene kunne på denne baggrund udarbejde en skriftlig motivering for deres ønske om støtte til etablering af en projektstation samt deltagelse i det samlede forløb. 16 huse ansøgte, og der nedsattes en baggrundsgruppe (Bente Schindel - KSD, Tina Møller Jakobsen – AKKS, Søren Søborg Ohlsen – HiD), der på baggrund af indsendte motiveringer, udvalgte 10 huse som ansvarlige for etableringen af nye projektstationer. Efter udvælgelsen modtog Huset/den stationsansvarlige 5.000 kr. til dækning af omkostninger ved kontorhold i forbindelse med deltagelse i projektet.

Parallelt med afholdelsen af de første kursusmoduler og opstarten af den internetbaserede undervisning for de nye projektstationer, blev der udarbejdet en omfattende informations- og PR-pakke, der henvendte sig til kommende lokale projektmagere, og via de lokale projektstationer blev materialet distribueret i det meste af landet. Dette dannede baggrund for de 10 lokale projektkonkurrencer, og på lokalt plan udvalgte i alt 10 vinderprojekter ud af ca. 100 indkomne projektforslag på landsplan.

Efter udvælgelsen af det lokale vinderprojekt fik hver af de lokale projektmagere en ny bærbar computer indeholdende Officepakken samt abonnement og adgang til Wischmann Innovations netbaserede "projektværktøjskasse" og databasen "Kulturens Kontanter" stillet til rådighed. Derudover blev yderligere 10.000 kr. stillet til rådighed som støtte til realisering af det konkrete projekt. Projektstationen stod herefter for etableringen af en fysisk arbejdsplads til projektmagere med fri adgang til kontorfaciliteter, værksteder etc. og bidrog med løbende rådgivning og vejledning i forbindelse med realiseringen af det konkrete projekt.

Her følger en oversigt over de 10 projekter, der vandt de lokale konkurrencer og altså retten til både videnskabelig og økonomisk støtte. Det kan tilføjes, at man som et resultat af konkurrencen i langt de fleste huse også har et lille "lager" af spændende projektmuligheder og kontakter liggende klar.

"FREMTIDENS MULTIKONCERT OPLEVELSE" i Skate City (Bispen) – Haderslev

Udarbejdelse af arrangør-manualer til brug for afvikling af multi-kultur-event-koncert-oplevelser

Status: Den lokale projektleder fungerer parallelt med dette projekt som projektleder for projekteringen af et helt ny kulturhus i Haderslev ved navn Skate City, der har udøvere af skater- og streetkultur og idræt som målgruppe (se evt. www.skatecity.dk) Som en konsekvens af den løbende positive udvikling omkring Skate City, har det støttede projekt ændret karakter, således at der nu arbejdes på en manual til brugerinvolvering via gratis internetbaseret software, der giver brugerne mulighed for at udvikle og planlægge egen produktioner og events i det kommende kulturhus. Manualen bliver offentliggjort ultimo 2009.

(se evt. www.skatecity.dk)

"ÆSTETIK UDEN GRÆNSER" i Kulturmaskinen – Odense

Etablering af åben scene og arbejdende kunstnerisk og kulturelt miljø med fokus på design og æstetik.

Status: Projektet afvikledes planmæssigt og med stor succes. Projektet fungerede som omdrejningspunkt for informations og PR-arbejde i forbindelse med åbningen og indvielse af kulturhuset Kulturmaskinen i Odense.

(se evt. www.kulturmaskinen.dk)

"KREATIVT VÆRKSTED" i Glumsø Kro – Glumsø

Etablering af åbent multifunktionelt og brugerstyret værksted på 1. salen i Glumsø Kro

Status: Projektet er fortsat under udvikling, idet det er lykkedes at rejse 1,2 mil. kr., hvilket udgør ca. 60 % af det beløb, der kræves for at realisere ombygning og indretning af det kreative værksted. Projektet forventes realiseret primo 2010

(se evt. www.glumsoe-kro.dk + www.rejseladen.dk)

"KULTURAGENTERNE" i Kulturhuset Islands Brygge – København

Udvikling af et vidensnetværk og læringsmiljø til støtte for og udvikling af innovative kunstneriske og kulturelle aktiviteter.

Status: Projektet er afviklet med delvis succes i form af afholdelsen af en mindre konference omkring dannelse og udvikling af et læringsnetværk for kulturorganisatorer og kulturudøvere. Projektet har ført til dannelsen af foreningen Kulturagenterne.dk, der fortsat er aktiv.

(se evt. www.kulturagenter.dk)

"JAZZ NORD ENSEMBLE" i Huset i Hasseris – Ålborg

Etablering af nyt regionalt moderne jazz-ensemble. JazzNord Ensemble er et nyt initiativ, der med støtte fra projektstationen etableredes i 2008. Idégrundlaget er at lade ikke-etablerede nordjyske musikere indgå i et professionelt ligeværdigt samarbejde med allerede etablerede kunstnere omkring 100% eget materiale.

Status: Projektet har været en stor succes og ensemblet, der fortsat er aktivt (se evt. www.jazznord.org), har gennemført en lang række koncerter i hele landet i løbet af 2008/2009.

Huset i Hasseris har – som en konsekvens af samarbejdet omkring JazzNord Ensemble – desuden udviklet et nyt netværk omkring jazzmusik, hvilket afspejles i husets program og profil.

"JULESHOW" på Klaverfabrikken – Hillerød / DRAMATEK på Klaverfabrikken – Hillerød

Gigantisk juleshow med en skov af juletræer tematisk pyntet af børn fra skoler og børneinstitutioner transmitteret i Lokal TV.: Af praktiske og økonomiske årsager afløstes det planlagte "Juleshow" af projektet "Dramatek". Projektet stiller kulturhuset Klaverfabrikkens omfattende kostumelager til rådighed for dramatiserede historiefortællinger for børn. En eller flere voksne fortæller/opfører fortællingen og inddrager de udklædte børn og unge aktivt i historien.

Status: Projektet har været en klar succes, og der er siden åbningen af Dramateket den 1. september 09 og frem til 1. december været gennemført 2 udsolgte ugentlige forestillinger med historien om "Mutter Gribs Hule", og projektet fortsættes på ubestemt tid.
(se evt. www.klaverfabrikken.dk)

"THISTED MUSIKFESTIVAL" i Plantagehuset – Thisted

Upcomming rock festival i Thisted samt vidensdeling og formidling af know-how til videreførelse.

Status: Festivalen gennemførtes med succes i sommeren 08 med 11 koncerter. 30 frivillige hjalp til med afvikling på 3 scener. Projektet testede med succes kulturhuset Plantagehusets faciliteter og omgivelser som fysisk ramme om afvikling af festivaler, og på trods af et mindre økonomisk underskud i 08 er der arrangeret og gennemført en væsentlig større festival over 2 dage i august 2009.

(se evt. www.alivefestival.dk)

"DE SKABENDE UNGE(R)" på Tobaksgården – Assens

Opstart af teaterskole for børn og unge i samarbejde med kulturhuset Tobaksgården.

Status: Efter opstartsproblemer er projektet nu en klar succes og fungerer under navnet Spektaklet – Assens Ungdomsscene på andet år. Projektet er således etableret lokalt og tilbyder løbende undervisning af børn og unge samt mulighed for deltagelse i mindst én større årlig teaterproduktion.

(se evt. www.spektaklet.info)

"FORSKEL-LIGHED" i Trekanten - Ålborg Ø

Alle borgere i bydelen inviteres til at deltage i en kunstnerisk event, hvor livshistorier, erfaringer og oplevelser skrives og males på byens veje, fortove og cykelstier.

Status: På trods af at det ikke lykkedes at få tilladelse fra Teknik og Miljøforvaltningen til at tegne på stier og fortove, gennemførtes projektet indendørs og udendørs på kulturhuset Trekantens område. Derudover publiceredes et hæfte med et udvalg af historier og tegninger, og som afslutning på projektet bortgives tegninger og skilte til de aktive, sponsorer og andre interesserede, der således får en del af det samlede værk til eje.

(se evt. www.trekanten.info)

"NATURENS LYD I BYENS RUM" i Kultur Vesterbro – København

Udendørs og flytbar lyd-udstilling/installationer der i et kunstnerisk perspektiv reflekterer over forholdt mellem by og natur.

Status: Projektet gennemførtes som en udendørs installation/happening på Vesterbro Kbh. i maj 2009. Projektet er dokumenteret med film og billeder på www.facebook.com under navnet Naturbia Sounds, og de medvirkende kunstnere er fortsat aktive i netværket.

Projekterne er blevet afviklet i forskellige tempi, og det kan konstateres at 8 ud af 10 projekter efter afvikling har etableret sig som en blivende aktivitet eller netværk.

Det har dog hele tiden været projektets primære formål at styrke projektstationsforstandernes og kulturhusenes kompetencer inden for projektrådgivning og dermed borgernes muligheder for at opnå støtte til udviklingen af egne kunstneriske og kulturelle initiativer, uanset graden af succes i de aktuelle projekter.

Undervisningen har således været en hovedaktivitet, ligesom der er arbejdet med netværksdannelse, vidensdeling og erfaringsudveksling hhv. stationsansvarlige og projektmagere i mellem, og evalueringen viser entydigt meget stor tilfredshed med undervisningen samt at de ansatte i kulturhusene anvender den viden, de har tilegnet sig, i deres daglige arbejde.

Der har yderligere været afholdt kursusaktiviteter for begge grupper samtidig, hvilket har givet samtlige deltagere mulighed for at danne netværk og få indblik i hinandens arbejde.

Undervejs i forløbet viste der sig et ønske fra nogle af stationsforstandernes side, om at diskutere hvad der kunne betegnes som den "kulturelle kvalitet" i projekterne. Det har dog været vigtigt for HiD at lade dette spørgsmål være op til det enkelte kulturhus at besvare, idet HiD's arbejde har haft en procesorienteret og vidensdannende karakter, og derfor ønsker HiD at praktisere en form for armslængde i forhold til kvalitetsvurdering og udvælgelse af lokale projekter til realisering.

Problemstillinger og erfaringer fra dette projekt er løbende formidlet videre til HiD's øvrige medlemmer, samarbejdspartnere og andre interesserede. Dels gennem artikler i avisen Huse i Danmark og i kultur.dk, udgivet af KSD, og dels via HiD's hjemmeside www.hid.dk og vidensdatabasen Det Gode Hus.

Derudover afholdt HiD en konference med temaet "Viden i Husene" i maj 2008 med mere end 80 deltagere fra hele landet, som blandt andet omhandlede kulturhusenes evne til at facilitere, ikke alene med lokaler og fysiske værktøjer, men med viden og ekspertise. Projektstationerne var et væsentligt element i denne konference, hvor nogle af stationsforstanderne fortalte om egne projekter og erfaringer og om det overordnede projekt som helhed.

Huse i Danmark har efterfølgende udarbejdet evalueringsskemaer, der er besvaret af projektstationsforstanderne, og har indhentet dokumentationsmateriale fra de enkelte projekter i form af informationsmateriale, artikler i lokale aviser, billeder mv.

Konklusion og anbefalinger

Som skrevet indledningsvis har medlemmerne af HiD det særlige tilfælles, at de ikke bare kulturformidler i traditionel forstand, men også facilitere og kvalificerer lokale kunstneriske og kulturelle initiativer. Projektets mål om at styrke de medvirkende huses kompetencer på dette område er til fulde opnået, og understøttelsen af disse brugerdrevne projekter skaber synergi og liv i huset såvel som i lokalområdet.

Det er vores klare indtryk, at arbejdet med projektstationerne, der er foregået over to år, har rod-fæstet denne arbejdsform i de fleste medvirkende kulturhuse. Denne proces har også bidraget til en selvforståelse i husene, der indebærer, at husenes evne til at imødekomme brugerdrevne projekter og initiativer i højere grad betragtes som en kernefunktion.

Undervisningsforløbene for både projektmagere og stationsansvarlige, der var udarbejdet og udført af Wischmann Innovation i samarbejde med konsulenten, blev afviklet med meget stor tilfredshed blandt deltagerne, og der var undervejs i forløbet, såvel som efter projektets afslutning, et meget udbredt ønske om yderligere undervisning/kurser. Især er der blevet peget på, at de coaching-relaterede teknikker har vist sig at være værdifulde i dette arbejde, samt at der er et behov for yderligere redskaber til at vurdere realiseringspotentiale i div. projektinitiativer.

Økonomisk har de 10.000 kr., der er ydet til hvert af de lokale projekter via udviklingsmidlerne, i 8 af 10 tilfælde skabt forudsætninger for projektbudgetter mange gange større end tilskuddet, og flere af projekterne opererer med budgetter i millionklassen. Langt de fleste af projekterne er gennemført med midler rejst uden for kulturhuset via fonde og sponsorater og kun i mindre omfang vha. midler hentet i kulturhusenes egne budgetter. Samlet set indikerer projektet, at kombinationen af central organisering, lokal kompetenceudvikling og lokal projektrealisering har et særdeles stort uudnyttet oplevesøkonomisk potentiale.

Vi kan altså konstatere, at det relativt lille økonomiske tilskud i sammenhæng med den målrettede kursusaktivitet og koordinerede projektrådgivning har haft en særdeles positiv katalyserende virkning i det lokalt forankrede kulturliv.

Samlet set har 8 ud af 10 af de adspurgte kulturhuse ønske eller planer om at fortsætte arbejdet med projektstationen. I de tilfælde, hvor man ikke ønsker at videreføre aktiviteterne, skyldes det manglende resurser.

HiD kan på denne baggrund kun anbefale, at de allerede etablerede projektstationer understøttes i deres videre arbejde via kursus- og netværksaktiviteter og evt. en årlig centralt koordineret projektkonkurrence.

Samtidig er det foreningens klare anbefaling, at der skabes mulighed for etablering af flere projektstationer i husene, der i samarbejde med de eksisterende, kan give borgerne bedre mulighed for aktivt at deltage i udviklingen af det lokalt forankrede kulturliv.

Ovenstående konklusioner er uddybet, bl.a. med konkrete eksempler og udtalelser fra de involverede stationsforstandere og projektmagere, i en opsummerende og evaluerende artikel bragt i avisen Huse i Danmark nr. 35. (se bilag)

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Produktionsplan
  - Kursusplan
  - Folder – projektstation
  - Folder - projektmager
  - Plakat
  - Midtvejsevaluering
  - Dokumentationsmateriale for samtlige lokale projekter
  - Artikel i kultur.dk, nr. 2-2008
  - Artikler i avisen Huse i Danmark nr. 30, 31, 32, 33 og 35
  - Div. billeder

3.11

SHORTCUT EUROPE 2007

EUROPEAN CULTURAL HOUSES IN THE EXPERIENCE ECONOMY

BEVILGET TILSKUD 50.000 KR.

Resumé

Via afholdelsen af konferencen Shortcut Europe 07 - European Cultural Houses in the Experience Economy i dagene 9. til 11. maj 2007 ønskede foreningerne Huse i Danmark og den europæiske organisation for landsforeninger af kulturhuse, European Network of Cultural Centres (ENCC), at give deltagerne indsigt i de europæiske huses placering og muligheder i oplevelsesøkonomien samt mulighed for at drøfte nye teknologiske tiltag til vidensdeling vedr. kulturhusdrift på europæisk niveau.

På baggrund af den generelle globalisering og det øgede samarbejde på tværs af grænserne i EU samt det generelle behov for kvalificering af viden på kulturhusområdet, mener HiD og ENCC, at det er vigtigt at styrke og udvikle det internationale netværk. Foreningen Huse i

Danmark har siden foreningen arrangerede det første europæiske kulturhus-træf nogensinde (Shortcut Europe '96 i København) været meget aktive i det internationale samarbejde, og Shortcut Europe 07 var et udtryk for endnu et udviklingsinitiativ på dette område. Konferencen fandt sted i et tæt samarbejde med ENCC, der på dette tidspunkt havde medlemmer fra 8 lande, samt 4 associerede medlemmer.

HiD var - og er også fortsat - repræsenteret i bestyrelsen.

Aktører

HiD's konsulent, Søren Søeborg Ohlsen (SSO), har udviklet projektets overordnede form, indhold og varighed i samarbejde med HiD's og ENCC's bestyrelser. Konsulenten har endvidere afholdt en række indledende og afsøgende møder, udarbejdet midtvejsevaluering, indsamlet dokumentations- og evalueringsmateriale, ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet den endelige afrapportering.

Projektlederen (SSO) har haft ansvar for alle dele af realiseringen af projektet, herunder involvering og aftaleindgåelse med samarbejdspartnere i Danmark og Europa, udarbejdelse af skriftlig og grafisk informationsmateriale på dansk og engelsk, distribution af informationer, praktisk planlægning og afvikling samt opfølgende og dokumenterende arbejde.

Shortcut-konferencen er en årligt tilbagevendende begivenhed i ENCC's regi og arrangeres på skift af medlemmerne. ENCC bidrog således med faglig sparring på tema og indhold, formidling til organisationens øvrige medlemmer samt en efterfølgende dokumentation af konferencens indhold (se evt. bilag).

Kultur Vesterbro samt Verdenskulturcentret bidrog med sponsering af lokaler og stillede 2 medarbejdere til rådighed i ca. 1,5 måned for samarbejde omkring planlægning af lokale aktiviteter med konsulent/projektlederen. Kulturhuset Islands Brygge stillede ligeledes lokaler til rådighed for afvikling af et programpunkt, og under selve afviklingen stod alt personale i Kultur Vesterbro's lokaler i Lyrskovgade til rådighed for arrangementet.

Oplægsholderne ved selve konferencen repræsenterede en bred vifte af ekspertise og holdninger til emnet. Fra Danmark talte etnograf og daværende lektor ved Danmarks Designskole, Karen Lisa Salamon, om "Culture Management – Social culture under the pressure of market and administration" og direktør i konsulentfirmaet Kultur og Kommunikation, Flemming Madsen, om "Experience Economy and cultural innovation in the urban margin and small towns". Tidligere kontorchef i Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning, Klaus Høm, talte om "Strategic considerations for local cultural institutions in light of the Experience Economy". Derudover deltog direktøren for European Centre for the Experience Economy i Holland, Albert Boswijk, med oplægget "The Experience Economy – a new perspective".

Metode

Shortcut 07 blev som planlagt afviklet i København 9. til 11. maj 2007 med omkring 100 deltagere fra i alt 12 lande. Projektet udvikledes af HiD i et løbende samarbejde med ENCC og de medvirkende kulturhuse i København. Som helhed var arrangementet - på grund af den internationale dimension og varigheden over 3 døgn - logistisk og indholdsmæssigt krævende, bl.a. fordi alt informations- og PR-materiale blev produceret på to sprog. Samarbejdet med Søren Høyer fra Verdenskulturcenteret og Barnaby Pedersen fra Kultur Vesterbro var derfor en nødvendig forudsætning, og dette fungerede upåklageligt i hele perioden, ligesom personalet i Kultur Vesterbro – Lyrskovgade leverede en meget stor arbejdsindsats umiddelbart før og under selve afviklingen af konferencen.

Som et supplement til de faglige oplæg og debatter bød arrangementet på interaktive kunstneriske events, og der blev stillet gratis cykler til rådighed for alle deltagere, hvilket forøgede muligheden for at benytte det kulturpas, der gav gratis adgang til en meget lang række kunstneriske aftenarrangementer i byens kulturhuse. Også her stillede personalet i en lang række Københavnske kulturhuse sig beredvilligt til rådighed som guider.

Efterfølgende har den europæiske organisation ENCC udarbejdet og offentliggjort et omfattende dokumentationsmateriale på engelsk og tysk, ligesom der er offentliggjort en større evaluerende artikel på dansk ved Sidsel Kvist Jensen (Ph.d. Københavns Universitet) (Huse i Danmark nr. 29)

Alt materiale er siden blevet gjort tilgængeligt i HiD's offentligt tilgængelige vidensdatabase Det Gode Hus samt på ENCC's hjemmeside (www.encc.eu).

Konklusion og anbefalinger

Med omkring 100 deltagere fra i alt 12 lande i Europa, en lang række fagligt kvalificerede oplæg og levende debatter, var Shortcut 07 en klar succes, både hvad angår indhold og praktisk afvikling. Via oplæg og debatter omkring konferencens tema blev det muligt for ledere og medarbejdere i danske og europæiske kulturhuse at betragte deres aktiviteter i et oplevelsesøkonomisk perspektiv.

Det er vores indtryk, at de deltagende kulturhuse kun i begrænset omfang har relateret deres aktiviteter til oplevelsesøkonomisk teoridannelse, og at konferencen på denne måde introducerede ny viden og ny begrebsdannelse på området. At der var tale om en international konference med repræsentanter fra flere europæiske lande, tilføjede de indlagte debatter en mangfoldighed af erfaringer og synspunkter.

Samtidig repræsenterede Shortcut 07 en genoptagelse af en årlig aktivitet i ENCC-regi. Efter at have ligget stille i en årrække (99 – 06) grundet manglende resurser og initiativ, var den succesfulde gennemførelse af Shortcut 07 væsentlig for videreførelsen af denne årligt tilbagevendende aktivitet, og efterfølgende har Shortcut 08 været afholdt i Pecs i Ungarn og Shortcut 09 i Helsinki, Finland. Det har styrket det internationale samarbejde og ENCC som organisation i særdeleshed, og medlemskredsen er i de mellemliggende år udvidet fra 8-11 medlemmer, mens flere lande er blevet stimuleret til at etablere nye nationale kulturhusorganisationer eller styrke allerede eksisterende, men måske svage, netværk. HiD's løbende engagement og aktive indsats i foreningen ligger således til grund for, at først HiD's tidligere formand Bent Blindbæk valgtes til Vice President i ENCC's bestyrelsen, og at HiD's sekretariatsleder Søren Søborg Ohlsen valgtes som Vice President, da Bent Blindbæk trak sig fra dette arbejde i 2008.

Som en klar konsekvens af HiD's engagement er der en stigende interesse i ENCC, der repræsenterer mere end 2000 kulturhuse i Europa, for den viden og de metoder, der findes på området i Danmark. Et eksempel på dette er, at Etnografen Karen Lisa Salamons montage om de danske kulturhuses lokale forankring (et projekt ligeledes støttet af kulturministerielle udviklingsmidler - maj 2009), er den direkte årsag til, at Karen Lisa Salamon blev inviteret til at være hovedtaler ved Shortcut 09 konferencen, der afholdtes i november 09 i Helsinki.

Derudover kan der peges på, at ENCC har indsendt en ansøgning til EU, der bl.a. bygger på, at man ønsker at anvende den interaktive "Hustest" (se www.hid.dk, Det Gode Hus) i en modificeret form, som basis for udviklingen af nye metoder til at matche samarbejdspartnere blandt kulturhusene på tværs af kulturelle og geografiske grænser.

Huse i Danmark er via Shortcut 07 blevet klart bestyrket i sin opfattelse af vigtigheden af det internationale samarbejde og de potentielle udviklingsmuligheder, der findes for de enkelte kulturhuse. ENCC arbejder på at knytte bånd, ikke kun mellem landsorganisationer, men også mellem individuelle kulturhuse, således at vidensdeling kan ske på flere niveauer. Et eksempel herpå er det gennemførte medarbejderudvekslingsprojekt Bridge Between European Cultural Centres (BECC), der gav medarbejdere mulighed for at besøge hinanden i ophold af et par ugers varighed. Udvekslingsprogrammet har været så stor en succes, at det er lykkedes at få tildelt midler fra EU til at gennemføre endnu et program med 40 udvekslinger over 2 år.

Der kan derfor ikke herske nogen tvivl om, at HiD anser det som hensigtsmæssigt for kulturhusområdet som helhed, at foreningen bibeholder - og allerhelst øger - sit engagement i ENCC og det internationale samarbejde generelt.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Program dansk + engelsk
  - Plakat
  - Kulturpas
  - Præsentationer af Karen Lisa Salamon, Klaus Høm, Flemming Madsen og Albert Boswijk.
  - Konferencehæfte udarbejdet af ENCC
  - Artikler i avisen Huse i Danmark nr. 28 og 29
  - Film (CD)
  - Deltagerliste
  - Div. billeder

3.12

LYD- OG LYTEKNISKE KURSER

BEVILGET TILSKUD 85.000 KR.

Resumé

Foreningen Huse i Danmarks knap 80 medlemshuse afvikler sammen med de 70 medlemmer af foreningen spillesteder.dk årligt omkring 10.000 offentligt tilgængelige musikarrangementer. Hvert eneste af disse arrangementer kræver faglig kvalificeret assistance af hhv. lyd- og lysteknisk karakter. Ikke desto mindre er langt de fleste af medarbejderne i husene og spillestederne autodidakte på deres fagområder, og på trods af at teknologien på området udvikler sig meget hurtigt, er udbuddet af kurser og uddannelser meget begrænset. Lyd- og lystekniske medarbejdere i kulturhusene og spillestederne er – i faglig forstand – meget ofte isoleret fra deres kollegaer, idet hvert hus/spillested ofte kun har en enkelt – eller ganske få ansatte – til at varetage dette område, og projektet havde derfor til formål at tilbyde medarbejdere i husene og spillestederne målrettede og praksisorienterede kurser i lyd- og lystechnik samt skabe faglig kontakt og netværk mellem disse, bl.a. via indsamling af relevant skriftligt materiale til HiD's vidensdatabase Det Gode Hus.

Efter omfattende research og planlægning af kurserne blev det i samarbejde med lyd- og lystekniske eksperter vurderet, at der var størst behov for kurser på et relativt lavt niveau. Der blev derfor foretaget en del ændringer i den oprindelige projektplan, således at de to gange to planlagte kurser på hhv. begynderniveau og specialiseret niveau, blev afløst af fire kurser for begyndere og et afsluttende seminar.

Aktører

Konsulenten, sekretariatsleder i HiD Søren Søeborg Ohlsen (SSO), har - via en række møder og samtaler med medlemmer i foreningen, eksperter og undervisere på området - været ansvarlig for udviklingen af projektet herunder undervisningsstruktur og pædagogisk metode. Derudover har konsulenten løbende indsamlet dokumentations- og evalueringmateriale, ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet endelig afrapportering.

Projektlederen (SSO) har været ansvarlig for: Indgåelse af aftaler med undervisere og øvrige eksperter, indgåelse af aftaler med spillesteder/scener, koordinering af samarbejde med foreningen spillesteder.dk, udarbejdelse og distribution af skriftligt informationsmateriale, praktisk afvikling af kurserne herunder tilvejebringelse af teknisk udstyr, catering m.m. og økonomistyring.

Idet undervisningen krævede afvikling i praksis, blev der indgået sponsoraftaler med Café Kino/ Amager Kulturpunkt v. Jesper Nordahl, Tobakken i Esbjerg v. Jan Mols og Magasinet/Kulturmaskinen i Odense v. Peder Bach, der stillede både lokaler og teknisk udstyr til rådighed.

Undervisningen blev varetaget af Kim Khan, indehaver af firmaet Elektrometer og teknisk chef i Amager Bio, der også var ansvarlig for den detaljerede planlægning af kursernes indholdsside. Roskilde Festival indgik som samarbejdspartner i forbindelse med det afsluttende seminar, idet seminaret blev afholdt på festivalen umiddelbart inden åbningen.

Foreningen spillesteder.dk fungerede ligeledes som samarbejdspartner på projektet og stod for den primære kontakt til Roskilde Festival og for indgåelse af aftaler med seminarets oplægsholdere samt for distribution af informationsmateriale til egne medlemmer.

Metode

Det viste sig, at der var meget stor interesse for kurserne, og alle pladser var besat ganske få dage efter, at information var rundsendt til HiD's og spillesteder.dk's medlemmer. Det blev besluttet at udvide det accepterede deltagerantal fra 12 til 13, og der blev oprettet ventelister for de mange, der henvendte sig forgæves. Alle fire kurser samt det afsluttende seminar blev afviklet efter planen.

Selve kurserne blev afviklet som en kombination af teoretisk og praktisk undervisning af 1 dags varighed med hold på 12-13 kursister. Kurserne var endvidere tilrettelagt på en måde, så de henvendte sig til medarbejdere med behov for en mere grundlæggende introduktion til opsætning, sammenkobling og praktisk anvendelse af mindre lyd og lystekniske anlæg samt teoretisk baggrundsviden om lyd og lys generelt, herunder udbuddet af det tekniske udstyr på området samt sikkerhed. I forløbet er der helt bevidst fokuseret på praksisorienteret undervisning, og kurserne er derfor afviklet som "hands-on" situationer, hvor hver enkelt kursist har samlet mindre lyd- og lystekniske anlæg og derefter fejlfundet på disse anlæg.

Det afsluttende seminar indeholdt en rundvisning og teknisk præsentation af teknikken på samtlige scener på Roskilde Festival 09 forestået af festivalens tekniske personale. Denne gennemgang blev gennemført, dagen inden festivalen åbnede for publikum.

Derudover blev Eventteknikeruddannelsen (v. EUC Nord) præsenteret og gennemgået af Niels Østergaard, og senere aflagde kursusdeltagerne et virksomhedsbesøg hos firmaet Soundforce, der leverer teknisk udstyr til Roskilde Festival. Her blev forretningsgange, logistik og samarbejdsstrukturer gennemgået.

Idet en væsentlig del af kursisterne fra alle 4 kurser deltog i det afsluttende seminar, gennemførtes afslutningsvis en kort mundtlig evaluering, der viste generel tilfredshed med det samlede forløb, og at der helt klart var behov for flere kurser men også kurser på et højere fagligt niveau. Samtidig var det klart, at Roskilde festival udgjorde en særdeles inspirerende ramme om et møde mellem teknikere, og der var et stort ønske om lignende aktiviteter hvert år.

Konklusion og anbefalinger

I lyset af den store tilslutning til kurserne, ligger det ud over enhver tvivl, at der er et stort behov for netop denne type kurser.

Desuden er det klart, at der også er et udtalt behov for kurser på mellemniveau – både for dem, der nu har deltaget på det grundlæggende kursus og for dem, der gennem erfaring eller uddannelse allerede er i besiddelse af den mest elementære viden om området.

Samarbejdet med foreningen spillesteder.dk og Roskilde Festival fungerede særdeles godt, og det afholdte seminar præsenterede deltagerne for en enestående mulighed for at få et indblik i afviklingen af meget store og komplekse arrangementer. Dette samarbejde tænkes videreført i det omfang økonomien tillader det.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Kursusplan
  - Flyer for kurser
  - Flyer for seminar
  - Deltagerlister
  - Artikel i avisen Huse i Danmark nr. 34
  - Div. billeder.

3.13

SMÅ VERDENSARTISTER

BEVILGET TILSKUD 75.000 KR.

Resumé

Projektet var tænkt som en videreudvikling af et allerede eksisterende arbejde med international børnekultur i Kulturhuset Gimle i Føllenslev. Omdrejningspunktet var et udvekslingsbesøg mellem den bolivianske børnecirkusgruppe La Compa og 10 børn og unge fra Gimles cirkusskole. Formålet var at skabe et kulturtilbud, der kunne forberede børn og unge til at leve i en globaliseret verden.

En anden væsentlig hensigt med projektet var at inddrage andre kulturhuse- og institutioner – dels ved at tilbyde dem et besøg af den bolivianske gruppe, dels ved efterfølgende at videreformidle et omfattende dokumentationsmateriale. Ønsket var her at stimulere andre institutioner til at engagere sig i det internationale arbejde.

På grund af omfattende forsinkelser omkring godkendelse af retningslinjer for anvendelsen af udviklingsmidlerne samt forsinkelser i forbindelse med etablering af styringsgruppen for udviklingsmidlerne, var de ansvarlige bag projektet "Små Verdensartister" desværre tvunget til at søge anden finansiering. Af disse årsager trak projektholderne sig, og de tildelte 75.000 blev derfor aldrig udbetalt og indgik således igen i puljen som sparede midler, der blev genfordelt.

Aktører

På baggrund af informationsmateriale om mulighederne for at skabe nye udviklingsprojekter udarbejdet af HiD, henvendte Kulturhuset Gimle i Føllenslev v. Gitte Jakobsen sig med den grundlæggende projektidé. Gitte Jakobsen forestod udarbejdelse af projektbeskrivelse, planlægning og kommunikation og var tiltænkt rollen som ekstern projektleder. HiD's konsulent (Søren Søeborg Ohlsen) bidrog med råd og vejledning i indledende faser herunder udformning af projektbeskrivelsen.

Metode

Forløbet var planlagt som et projekt med ekstern projektledelse med støtte hos HiD's konsulent.

Konklusion og anbefalinger

Idet projektet aldrig gik fra planlægningsfase til realiseringsfase, er det ikke muligt at konkludere eller komme med anbefalinger.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Artikel i avisen Huse i Danmark nr. 30

3.14

HUSENE OG DET LOKALE KULTURLIV

BEVILGET TILSKUD 95.000 KR.

DEBAT- OG VISIONSSEMINAR

BEVILGET TILSKUD 30.000 KR.

Resumé

På trods af at samtlige kommuner i Danmark rummer et eller flere kommunalt støttede kultur- og aktivitetshuse, er der en udpræget mangel på konkret viden om husenes betydning for udviklingen af det lokale kulturliv. Det skønnes, at HiD's 80 medlemshuse har omkring 4,5 mil. besøg årligt, og at de tilsammen afvikler ml. 15 – 20.000 offentligt tilgængelige arrangementer, hvoraf en meget stor andel bliver til i kraft af initiativer fra borgere i lokalområdet.

Formålet med projektet har været, ved hjælp antropologisk baserede metoder, at afdække ny viden om metodetænkning og eksisterende praksis i kulturhusenes løbende arbejde samt viden om dette arbejdes betydning for udviklingen af det lokalt forankrede kulturliv.

Undersøgelsen skulle udmøntes i en rapport, der sammenfattede den ny viden, og som skulle distribueres til relevante organisationer og kommuner i Danmark samt ligge offentligt tilgængeligt på HiD's hjemmeside og i vidensdatabasen Det Gode Hus.

Desuden planlagdes det, at projektet blev afsluttet med en større konference, hvor rapportens resultater og eksempler på "best practices" skulle fremlægges og diskuteres.

Dette seminar viste en meget bred interesse for rapportens emner, og konferencens omfang kunne ikke tilfredsstille de godt 80 deltageres store lyst til at debattere med forfatteren og HiD som organisation.

Derfor blev der efterfølgende planlagt et debat- og visionsseminar med rapportens forfatter Karen Lisa Salamon, som blev afholdt af HiD den 25. november 2009. Til afholdelsen af dette blev der efterfølgende bevilget 30.000 kr. af tiloversblevne udviklingsmidler fra projekter, der ikke kunne realiseres.

Debat- og visionsseminaret vil blive fulgt op af en skriftlig sammenfatning af de visioner og forslag, som er fremkommet på seminaret, og vil blive distribueret til samtlige medlemmer af Huse i Danmark.

Aktører

Det samlede projekt er blevet udviklet og initieret af HiD's konsulent, sekretariatsleder Søren Søeborg Ohlsen, (SSO) i samarbejde med bestyrelsen for foreningen Huse i Danmark. Konsulenten har endvidere afholdt en række indledende og afsøgende møder, indsamlet dokumentations- og evalueringsmateriale, ført tilsyn med økonomien samt udarbejdet endelig afrapportering.

Karen Lisa G. Salamon, PhD i ledelse, magister i antropologi og forsker, har fungeret som primær ekspert, forfatter og formidler og har været delvist ansvarlig for metodeudvikling, case studies samt udarbejdelse af rapport og præsentation af denne. Projektlederen (også SSO) har forestået den løbende planlægning og afvikling af projektet herunder vejledning og rådgivning af eksperten i forhold til udvælgelse og indgåelse af aftaler med de udvalgte kultur- og aktivitets-huse på Sjælland, der har deltaget i undersøgelsen. De fire huse blev udvalgt med henblik på at repræsentere størst mulig variation efter kriterier som organisationsform, størrelse, geografisk placering samt primære aktivitetstyper. Endvidere har projektlederen/konsulenten planlagt og realiseret alle indholdsmæssige og praktiske dele af den afsluttende konference i Odense samt det efterfølgende debat – og visionsseminar i København.

Metode

Rapporten bygger på en kvalitativ etnografisk pilotundersøgelse. I løbet af projektperioden udvikledes metodetænkningen løbende samtidig med, at den blev tilpasset de økonomiske og tidsmæssige rammer. Derfor blev antallet af interviews prioriteret i forhold til eks.v. fotodokumentation og skriftlige interviews. Materialet er fremkommet gennem Karen Lisa Salamons gentagne besøg i fire udvalgte kulturhuse gennem nogle måneder i vinterhalvåret 2008/2009. Under besøgene talte hun med ca. 50 personer – brugere, ledere og medarbejdere i husene. Samtalerne var af varierende omfang – spændende over længere interviews, korte ordvekslinger og deltagelse i mødesamtaler og almindelige samtaler brugerne imellem. Dertil har Karen Lisa Salamon udført arkivstudier samt længere iagttagelser af aktiviteter.

Undersøgelsens fokus har været på det daglige, lokale samspil mellem mennesker i husene, deres egne opfattelser og selvbeskrivelser. Grundsubstansen i rapporten er således en lang række anonymiserede citater, der af forfatteren er sat ind i en bredere kontekst.

Der har altså ikke været ambitioner om at tilvejebringe et statistisk dækkende materiale, men om at afsøge og indikere nogle tendenser. Det har været hensigten at bidrage med indblik, dokumentation og analytiske begreber, der kan indgå i kvalitetsfremmende erfaringsudveksling mellem huse og indgå i videreudviklingen af det enkelte hus.

Rapporten (se evt. bilag) blev som planlagt fremlagt på en landsdækkende konference i Kulturmaskinen i Odense den 20. maj 2009 med mere end 80 deltagere fra kultur- og aktivitets-huse i hele landet, og rapporten er siden distribueret til medlemmer, kommuner, samarbejdspartnere og kulturministeriet.

For at imødekomme den store debatlyst som rapportens emner affødte, var Karen Lisa Salamon inviteret til at deltage i Huse i Danmarks debat- og visionsseminar den 25. november 2009, for at facilitere en videre idéudvikling om kulturhusenes rolle i forhold til lokalsamfund og lokalkultur. Seminaret tiltrak knap 40 deltagere, der repræsenterede både foreningens medlemmer, kom-

muner og andre offentlige institutioner. Debatten omhandlede en mangfoldighed af emner. Det er dog fælles for kulturhusene, at de har særligt fokus på husenes brugergrupper, og at man ønsker at beskæftige sig med hvordan man fx profilerer sig som kulturhus i det offentlige rum, og hvordan man gør husene til inkluderende og indbydende fællesskaber for et bredt udsnit af befolkningen. Samtidig var der en levende debat omkring konsekvenserne af de sammenlægninger af kulturinstitutioner, som kulturhusene er en del af, og omkring det udviklingspotentiale, som der evt. kan ligge heri.

Den skriftlige omsamling på seminaret, der vil sammenfatte de debatterede problemstillinger og fremkomne løsningsforslag og idéer, er under udarbejdelse og vil blive distribueret til medlemmer og samarbejdspartnere som et led i foreningens vidensdelingsstrategi.

Konklusion og anbefalinger

Undersøgelsen har tilvejebragt helt ny viden på et område, som traditionelt har været forskningsmæssigt lavt prioriteret. Den antropologiske tilgang har været særdeles givende, idet metoden har vist sig i stand til at skabe indsigt i vanskeligt registrerbare og "bløde" værdier som eks.v. personalets faglige selvforståelse, deres forståelse af kulturhusenes rolle i lokalsamfundet samt brugernes tilhørsforhold og personlige skabelse af roller og identiteter som eks.v. frivillig, aktivist, medarbejder eller medejer i kulturhusene.

At der har været behov for en sådan konkretisering af brugere og personales selvforståelse og problemstillinger i den kontekst, afspejles i den store interesse, der har været for rapporten og de to afholdte seminarer blandt medlemmerne. Helt generelt må det siges, at rapportens behandling af de undersøgte temaer har bidraget positivt til såvel personalets som brugernes mulighed for at forstå og arbejde med egne roller og funktioner og dertil har tilføjet området væsentlige fælles referencerammer, der skaber et bedre udgangspunkt for videre erfaringsudveksling og forskning.

For Huse i Danmarks medlemmer, såvel som for HiD som organisation, har det ligeledes været givtigt at få kulturhusenes arbejde placeret i en bredere videnskabelig og samfundsmæssig kontekst som en del af et kulturelt, socialt og oplevelsesøkonomisk landskab.

De tendenser rapporten peger på, har gjort det nemmere for de enkeltstående kulturhuse, såvel som for foreningen som helhed, at orientere sig i dette landskab og at pege på udviklingsmuligheder for fremtiden.

Huse i Danmark, såvel som Karen Lisa Salamon, kan derfor uforbeholdent anbefale, at der foretages videre undersøgelser af dette område til uddybning og udbygning af de erfaringer, som her er gjort. Det kunne bl.a. være hensigtsmæssigt at foretage en mere omfattende og statistisk repræsentativ undersøgelse af de samme emner, som denne pilotundersøgelse har fokuseret på, ud fra samme antropologiske principper.

Overordnet må det konstateres at kulturhusområdet er særdeles forskningsmæssigt underprioriteret, og at flere undersøgelser, også med andre metoder som udgangspunkt, klart kan anbefales.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Rapport "En etnografisk montage om huses lokale kultur og forankring"
  - Program for seminaret "Det åbne Hus"
  - Program for Debat- og visionsseminar
  - Slides fra Debat- og visionsseminar?
  - Artikler i avisen Huse i Danmark nr. 32, 34 og 35
  - Div. billeder

3.15

MUSIC ACROSS DENMARK

BEVILGET TILSKUD 150.000 KR

Resumé

Projektets hovedformål var at skabe integration via musikalsk og socialt samvær for 2. og 3. generationsindvandrere og etniske danskere gennem udveksling af 'koncerter' og workshop-deltagere mellem to kulturhuse i hhv. et lavindkomst storbyområde og et lavindkomst provinsområde.

Ønsket var dernæst at evaluere de høstede erfaringer og at dokumentere, hvorvidt den type af deltagerinvolverende projekter har en positiv integrationseffekt for 2. og 3. generationsindvandrere og danskere i form af sociale relationer, venskaber og udvidelse af det geografiske kendskab til Danmark.

Projektet var tænkt afviklet i oktober 2007, men idet der i forløbet viste sig et behov for grundigere forberedelse, blev det udskudt til efteråret 2008.

Den ene af de to projektledere og den primære initiativtager, valgte dog i mellemtiden at opsigte sin stilling, hvorefter der ikke var arbejdsmæssige ressourcer til at gennemføre projektet.

Den tilbageværende projektleder besluttede – i samråd med konsulenten og med personalet i det andet kulturhus – at aflyse projektet på et relativt tidligt tidspunkt i projektførelsen, hvor der endnu ikke var udsendt informationsmateriale eller fundet deltagere.

Aktører

Birgitte Rode, Folkets Hus, Struer og Vibeke Nielsen, Kvarterhuset, Jemtelandsgade, Amager var projektledere med ansvar for planlægning, økonomi og indgåelse af aftaler med undervisere, lokale børneinstitutioner og deltagende børn og unge.

Søren Søeborg Ohlsen, HiD, fungerede som konsulent med rådgivning og vejledning i projekteringsfasen og løbende dialog med de ansvarlige for projektet om den konkrete planlægning både praktisk, indholdsmæssigt og økonomisk, bl.a. i forbindelse med først udskydelse og senere aflysning af projektet.

Metode

På baggrund af informationsmateriale om mulighederne for at skabe nye udviklingsprojekter udarbejdet og udsendt af HiD rettede Folkets Hus i Struer v. leder Birgitte Rode og Kvarterhuset Jemtelandsgade v. kulturmedarbejder Vibeke Nielsen henvendelse til HiD's konsulent.

I samarbejde formuleredes projektet som et undervisningsforløb for børn og unge af både dansk og anden etnisk herkomst. Underviserne udvalgte blandt professionelle kunstnere, og resultatet af undervisningen skulle præsenteres ved to (om muligt flere) koncerter i hhv. Struer og København, hvor der også ville være professionel optræden.

Projektet udviklede sig relativt langsomt, hvilket i høj grad var en konsekvens af manglende tidsmæssige/økonomiske resurser hos projektlederne, hvilket også var den væsentligste årsag til, at projektet – på anbefaling fra konsulenten (SSO) i første omgang blev udskudt. Da den ene af projektlederne siden skiftede job, var der ikke resurser til at gennemføre projektet, og de tildelte midler blev betalt tilbage til administrationen af puljemidlerne.

Projektet har således kun haft de omkostninger, der har været forbundet med konsulentens arbejde for projektet.

Konklusion og anbefalinger

Det er i sagens natur ikke muligt at konkludere på resultatet af projektet, da det ikke blev gennemført, men processen kunne indikere, at eksterne projektledere - på trods af erfaringer med projektudvikling - let kan undervurdere det arbejdsmæssige omfang af et projekt, der skal realiseres flere steder i landet.

Samtidig kan det konkluderes, at der lokalt var stor søgning og interesse blandt børn og unge for at deltage, og at et sådant projekt altså har forudsætninger for succes, hvis de rette resurser er til rådighed.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Udkast til invitation

3.16 SAMLET KONKLUSION OG ANBEFALINGER FOR HUSE I DANMARK'S PROJEKTER

Samlet kan det konkluderes, at samtlige HiD relaterede projekter retter sig mod det frivillige kulturelle område i bred forstand og har haft generel betydning for udviklingen af områdets kulturelle og kunstneriske aktiviteter og dets organisationsformer samt bidraget bredt til debatten om kulturel kvalitet.

Udover at HiD's projekter har imødekommet disse overordnede krav og forventninger i kommissoriet, har de enkelte projekter også imødekommet de mere eksplicite mål:

- "Projektstationer i Husene" har direkte støttet udvikling og gennemførelse af kulturelle initiativer i form af partnerskaber mellem aktører på det frivillige kulturelle og tilgrænsende områder, lige som projektet har skabt samarbejde mellem professionelle og amatører, og dermed bidraget til udvikling af nye aktiviteter samt opkvalificering af begge parter.
- "Shortcut Europe 07" i København har skabt nye former for netværksdannelse og erfaringsudveksling på nationalt og internationalt plan baseret på kombinationer af fysiske møder og ny teknologi.
- "Børnekulturfestival i København" har ligeledes skabt nye former for netværksdannelse og erfaringsudveksling på nationalt plan, samt udviklet områdets kulturelle og kunstneriske aktiviteter og dets organisationsformer.
- "Lyd- & Lystekniske kurser" har formidlet samarbejde mellem professionelle og amatører, og via vidensformidling bidraget til udvikling af nye aktiviteter og opkvalificering af begge parter.
- "Husene og det lokale kulturliv" har skabt debat om, hvad der har kulturel kvalitet i folkelig forstand, samt skabt forudsætninger for udvikling af såvel områdets kulturelle og kunstneriske aktiviteter som af dets organisationsformer.

Sammenfattende konkluderer Huse i Danmark således, at alle realiserede projekter er gennemført med positive resultater, og at dette har afdækket et klart behov for yderligere udvikling på alle i kommissoriet nævnte områder.

Huse i Danmark anbefaler derfor uforbeholdent, at de opnåede resultater og det udviklingsmæssige momentum udnyttes og sikres via fortsatte udviklingsmidler til organisationerne på området.

Samtidig anbefales det – som en konsekvens af behovet for specialiseret faglig indsigt – at denne støtte gives direkte til hver enkelt af landsforeningerne.

KULTURELLE SAMRÅD I DANMARKS PROJEKTER

3.17

KOMPETENCEUDVIKLING I KULTURPLANLÆGNING OG KULTURSTRATEGIER

BEVILGET TILSKUD 820.000 KR.

Resumé

Baggrunden for at igangsætte et kompetenceudviklingsprojekt var bl.a., at kommunalreformen gav mange forandringer i det lokale foreningsliv – også indenfor kulturområdet, men derudover var der også et mere generelt behov for kompetenceudvikling i det lokale foreningsliv. På mange andre foreningsområder (fx idrætten, børne- og ungdomsforeningerne og de frivillige sociale foreninger) har man en lang tradition for et bredt tilbud af kompetenceudviklingsværktøjer som fx kurser, rådgivning mv. Men de meget begrænsede centrale ressourcer inden for det frivillige kulturelle område har betydet, at tilbuddene har været få. Udviklingspuljen var derfor en velkommen chance for at give en række mere kontinuerlige tilbud til de lokale kulturelle samråd og disses medlemsforeninger i en periode på ca. 1½ år.

Inden for det foreningsbårne kulturområde havde reformen efterladt et delt Danmarkskort, hvor halvdelen af landets kommuner havde kulturelle samråd, mens den anden halvdel ikke havde det. Samtidig var mange af samrådene en fusion af et eller flere "gamle" samråd, og/eller de have fået en ny og større kommune at arbejde indenfor. Dette gav anledning til selvransagelse og nytænkning mange steder i landet, og det afdækkede et stort behov hos både samrådene og deres medlemsforeninger, når det gjaldt en række konkrete kompetencer inden for foreningsarbejdet. Projektet faldt derfor på et godt tidspunkt, og det har i meget vidt omfang været brugt til at opfylde de kompetencebehov, som strukturreformen var med til at afdække. I sit udgangspunkt var projektet nødt til at tage hensyn til, at eksisterende kulturelle samråd er meget forskellige. Nogle samråd fungerer udelukkende som koordineringsorganer for de kulturelle foreninger i et område, de har en meget begrænset økonomi, og de afholder kun møder få gange om året. Andre samråd har tunge opgaver som fx fordeling af kommunale midler og har derfor en betydelig økonomi. Tilsvarende er selvforståelsen blandt samrådene også meget forskellig, når det kommer til emner som samrådets opgaver, medlemskreds, samarbejde med

kommunen osv. Et vigtigt element i projektet var derfor at udtænke konkrete tilbud til samrådene, som kunne ramme hele bredden og ikke kun et udsnit.

Aktører

Konsulenten fungerede gennem hele forløbet som overordnet koordinator, projektudvikler og vidensindsamler, både hvad angår etablering af nye samråd og planlægning af regionale og lokale kurser. Desuden stod konsulenten for udfærdigelse af diverse foldere, layout og tryk, udsendelse af information til samrådene i diverse medier samt opsamling af tilmeldinger. Derudover lavede konsulenten aftaler med kursusstederne i forbindelse med afholdelse af de regionale kurser.

Også oprettelse af nye samråd var konsulentens ansvarsområde, ligesom hun tog kontakt til samrådene vedr. integrationsprojekter og havde ansvar for indsamling af informationer, hvad angik disse og de enkelte kurser. Konsulenten udarbejdede desuden midtvejsevalueringen og stod i samarbejde med projektlederen for udarbejdelse af en foreningshåndbog og den endelige afrapportering. Projektlederen stod for al undervisning samt for rådgivningslinien.

Metode

For at nå de mange og ganske ambitiøse mål, lagde man i projektbeskrivelsen op til at anvende følgende metoder:

- *En intensiv uddannelsesindsats i forhold til bestyrelsesmedlemmer og andre aktive i eksisterende kulturelle samråd.*
- *Oprettelse af kulturelle samråd i de kommuner, hvor de ikke allerede findes.*
- *Løbende rådgivning til eksisterende og nye samråd.*
- *En øget deltagelse af personer fra sociale og etniske grupper, der sjældent deltager i foreningslivet.*

Konkret blev det besluttet at iværksætte følgende aktiviteter:

- *Regionale kurser*
- *Lokale kurser*
- *Hjælp til oprettelse af samråd*
- *Folder vedr. oprettelse af nye samråd*
- *Kursusfoldere*
- *Foreningshåndbog*
- *Integrationkurser og best practice*
- *Etablering af rådgivnings-“hotline”*

Konklusion og anbefalinger

Erfaringerne fra kompetenceudviklingsprojektet har været mange og ikke altid entydige. Men når vi ser på resultater og tilbagemeldinger fra deltagere, er der alligevel en række gennemgående anbefalinger, som vi synes, det er værd at overveje i det enkelte lokale samråd. Som nævnt flere gange er de lokale samråd meget forskellige, og det er derfor ikke alle anbefalinger, der vil være relevante i forhold til alle samråd.

Der er ikke nogen tvivl om, at der også i fremtiden vil være brug for lokale kurser. Ennemæssigt er det selvfølgelig vigtigt, at det enkelte samråd nøje overvejer, hvad der pt. er brug for, men der er ingen tvivl om, at de redskabsorienterede kurser har været meget efterspurgt i projektet. Der er tydeligvis et uddannelsesmæssigt efterslæb i forhold til de grundlæggende redskaber, man skal bruge som bestyrelsesmedlem i en lokal forening, og eftersom bestyrelsesmedlemmerne i det lokale foreningsliv løbende bliver udskiftet, er det et behov, som fortløbende vil eksistere.

Der er på lokalt plan endnu ikke igangsat mange konkrete tiltag på integrationsområdet. Men der eksisterer et stort ønske blandt de lokale foreninger for etniske minoriteter om at komme i en tættere kontakt med det "danske" foreningsliv. De lokale samråd kan derfor med fordel overveje, hvordan et sådant tættere samarbejde kan etableres.

En del kommuner har fortsat ikke samråd, hvilket stiller den foreningsbårne kultur i disse områder væsentligt dårligere end kommuner med samråd. Derfor bør disse kommuner overveje at tage en aktiv rolle i forhold til at få oprettet samråd. I sidste ende er det selvfølgelig de frivillige fra foreningerne, der skal oprette og drive samråd, men en kommune kan spille en rolle i forhold til at identificere og motivere de frivillige samt stille de ressourcer og den bistand til rådighed, der gør det attraktivt at kaste sig ud i projektet. Med de større kommuner er velfungerende foreningsparaplyer på kommunalt plan blevet endnu vigtigere end tidligere – også i forhold til borgerinddragelse, hvorfor det er naturligt, at kommunerne "skubber" til processen med at få oprettet dem de steder, hvor de mangler.

Målet med projektet var at styrke de frivilliges kompetencer og deres personlige dannelse for på den måde bidrage til deres menneskelige udvikling og demokratiske ansvarlighed og for at gøre kulturel udfoldelse i det civile samfund til et endnu større velfærdspolitisk aktiv.

Professor Jørgen Goul Andersen har i *Bevægelser i demokrati*, som var en del af den store magtudredning, der udkom i 2003, undersøgt effekten af foreningsarbejdet – både hvad angår bestyrelsesarbejdet og den aktive deltagelse på det politiske og demokratiske felt. Han har påvist, at det engagement, den kompetence og de netværk, som foreningslivet skaber, har en samfundsmæssig demokratisk betydning, og det, at samfundet er gennemorganiseret, og at der er mange aktive, bidrager til at styrke den enkeltes påvirkningsmuligheder i samfundet. Foreningerne er også - i følge Jørgen Goul Andersen - det sted, hvor "opbygningen af netværk og tillid borgerne imellem" sker.

Kulturelle Samråd i Danmark ser derfor gerne kursusvirksomhed m.v. som en integreret del af landsforeningens område, men dette kan kun ske med økonomisk støtte fra tilskudsgiverne.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Rapport
  - Schindel, Bente (2007). *Kulturelle Samråd, hvorfor, hvem, hvad, hvordan*. Kulturelle Samråd i Danmark.
  - Schindel, Bente (2007). *Folder vedr. regionale kurser*. Kulturelle Samråd i Danmark.
  - Schindel, Bente (2007). *4 foldere vedr. lokale kurser: Bestyrelseskursus, Kursus i politisk interessevaretagelse, Kommunikationskursus, Kursus i integration af etniske og sociale minoriteter*. Kulturelle Samråd i Danmark.
  - Schindel, Bente (2008). *Langt igen for integrationen i dansk foreningsliv*. Kultur.dk nr. 2 – 2008.
  - Schindel, Bente og Hans Stavnsager (2009). *Kurser i kompetenceudvikling*. Kultur.dk nr. 3 – 2009.
  - Schindel, Bente (2009). *Sammen og forskellig*. Kultur.dk nr. 4 – 2009.
  - Stavnsager, Hans (2008). *Håndbog i foreningsarbejde*. Kulturelle Samråd i Danmark.

3.18

UDVIKLING AF FORENINGSAFTALER

BEVILGET TILSKUD 156.000 KR.

Formålet med foreningsaftalerne er at gøde jorden for en tættere dialog mellem det offentlige / kommunen og det lokale foreningsliv, især i de store kommuner, der er skabt efter kommunalreformen, hvor man må gå ud fra, at kommunikationen til foreningslivet er blevet sværere. Foreningsaftaler kan være medvirkende til at styrke borgernes demokratiske deltagelse i lokalsamfundet, og ved at indgå aftaler udfordres foreningerne til at engagere sig i specifikke områder og få ideer til nye tiltag. Især processen i aftaleforhandlingerne er en vigtig del af projektet, idet det er i denne, at foreningslivet bliver synliggjort over for de politiske beslutningstagere.

Men der kan også være en risiko ved aftalen. Fx kan krav fra kommunen om større effekt fra foreningernes side og en omfattende resultatbeskrivelse forekomme. Desuden kan der være en fare for, at man kommer til at slække på foreningens værdier og en tendens til, at foreningerne får færre penge ud fra en forventning om, at de selv kan skaffe flere.

Aktører

Arbejdet med at skabe foreningsaftaler har på det teoretiske plan været i gang siden starten af 2006, hvor Kulturelle Samråd i Danmark (KSD) indledte et samarbejde med Michael Wulff, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde, omkring en engelsk foreningsaftalemodel, der er implementeret i 98 % af de engelske kommuner. For at få et bredt fundament for en afprøvning af en dansk model indgik KSD i et samarbejde med en række ngo-aktører: Dansk Ungdoms Fællesråd, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde og Friluftsrådet, der alle ønskede at afprøve en partnerskabsmodel. Baggrunden for dette ønske var bl.a., at man kunne konstatere, at flere og flere kommuner efter kommunalreformen indgik forskellige former for partnerskabsaftaler med idrætten, mens en tilsvarende udvikling ikke kunne konstateres på andre områder indenfor foreningslivet. Årsagen til valget af en bredere partnerskabsaftale med flere landsforeninger som aktører var at skabe bedre rammer og at oplyse kommunerne om, at der findes andre mulige samarbejdspartnere indenfor den frivillige verden end idrætten. Men samtidig ønskede man at bevare en kritisk tilgang til partnerskabsaftalerne, så man gennem et forsøgsarbejde kunne afdække både muligheder og risici for foreningerne.

KSDs konsulent var sammen med en repræsentant fra Dansk Ungdoms Fællesråd den koordinerende part i dette samarbejde. Desværre måtte alle 3 samarbejdspartnere af forskellige årsager i løbet af 2008 opgive at gennemføre projektet, og KSD valgte i stedet at gennemføre projektet alene ud fra de allerede skitserede planer. Projektlederen indledte en undersøgelse af mulige samråd, der skulle indgå i projektet. Det lykkedes imidlertid ikke at identificere 3 samråd, som i en tidsbegrænset periode ønskede at lave en aftale med kommunen om at gøre en særlig indsats som fx rekruttering af indvandrere, kulturelle aktiviteter for ældre i dagtimerne, børnekulturer osv. Samrådene havde hver især deres egne specifikke problemer i forhold til kommunen og ville hellere med det udgangspunkt indgå i projektet. Det lykkedes at identificere 3 samråd – Thisted, Egtved og Fredensborg – der på denne baggrund ønskede at deltage, og en projektmedarbejder blev ansat til at varetage det videre forløb mellem det enkelte samråd og kommunen - dog i en konstant dialog med projektlederen om forløb, metode m.v. Projektmedarbejderen har efterfølgende rådgivet omkring punkter i aftalen eller ved udfærdigelse af aftalen og har desuden været medsidder i forhandlingerne, mens samrådene selv har været hovedaktører. For den overordnede administration af økonomi, indsamling af viden - bl.a. ved deltagelse i seminarer og konferencer i ind- og udland - samt afrapportering stod KSDs konsulent, som ligeledes har stået for formidling af projektet under hele forløbet.

Metode

Projektet indledtes som nævnt i 2007, hvor de involverede samarbejdspartnere udarbejdede overordnede rammer og fælles retningslinjer for et lokalt samarbejde mellem en kommune og en forening. Da KSD overtog projektet, valgte vi af de førnævnte årsager en bredere tilgang til samarbejdet mellem kommunen og de kulturelle foreninger end kun egentlige partnerskabsaftaler, så projektet også kunne rumme andre former for samarbejdsaftaler om fx høring i forbindelse med kulturpolitiske beslutninger på kommunalt niveau.

Konkret annoncerede projektlederen efter samråd ud fra en geografisk spredning og ud fra typen af samråd, og det blev besluttet at gennemføre testforløbene i 3 kommuner, så man fik erfaringer med forskellige problemstillinger og forskellige traditioner rundt om i landet. Ud fra samtaler mellem projektmedarbejder og samråd pegedes på problematikker/ønsker omkring samarbejde med kommunen.

Konklusion og anbefalinger

Umiddelbart må man konstatere, at projektet om foreningsaftaler kun har haft begrænset effekt. Det er således ikke lykkedes at indgå egentlige forenings- eller partnerskabsaftaler i de tre kommuner, der har deltaget i projektet. Alligevel har projektet givet en række interessante erfaringer, der kan bruges af KSD og eventuelt andre landsorganisationer i en fremtidig indsats på området.

De vigtigste konklusioner, KSD kan drage på baggrund af projektet, er, at hvis samrådene skal arbejde med foreningsaftaler i fremtiden, skal man gøre sig følgende klart:

- At samrådene er meget forskellige – også når det gælder deres forhold til kommunen.
- At det lokale samråd skal kunne se et klart formål ved at indgå en partnerskabsaftale.
- At det tager tid at afklare det lokale samråds ønsker og ressourcer.
- At det lokale samråd skal se sig selv om del af den kommunale strategi på kulturområdet.
- At kommunen skal informeres om, hvordan et samarbejde med et lokalt samråd kan gavne den.

Vi kan konstatere, at foreningssaftalemodellen ikke er – men heller ikke skal være – en færdigudarbejdet model. Det er processen undervejs, der er vigtig. Men samrådenes modstand mod at tage udfordringen om indgåelse af foreningsaftaler op, kan også udspringe af mange andre ting end det faktum, at der ikke på forhånd er nogen facitliste, og det har da også røbet sig – både i de spørgsmål, der blev stillet i forbindelse med en afholdt konference om emnet i 2006 og i de samtaler, projektlederen havde i begyndelsen af projektet med repræsentanter for samrådene. De aktives begrundelse for deres deltagelse i samrådsarbejdet med, at her kan man lave noget, man har lyst til, noget man glædes ved gennem aktiviteter, der bærer sin egen mening, og hvor det er et mål i sig selv at skabe et frit og fælles rum for menneskelig udfoldelse og udvikling. Det skulle også gerne være situationen, hvis man indgår en aftale om at påtage sig en eller flere specifikke opgaver for kommunen. Og nogle samråd vil stadig gerne prøve modellen af – dog med assistance fra en konsulent, der kan guide dem gennem forløbet.

KSD vil med dette in mente anbefale, at der også for fremtiden bliver stillet udviklingsmidler til rådighed for samråd, der ønsker at indgå foreningsaftaler med kommunen. Derudover vil landsforeningen også søge at indlede et samarbejde med andre foreningsområder med henblik på at udveksle erfaringer og viden på området. Men det er vigtigt at fastslå, at foreningsaftaler skal forblive et tilbud fra kommunernes side, som samrådene risikofrit kan gå ind i uden at miste støtte på andre områder.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Rapport
  - Kulturelt Samråd, Fredensborg (2006). *Spørgeskema af 16.11.07*
  - Kulturelt Samråd, Fredensborg (2009). *Samarbejdsaftale mellem Fredensborg Kommune og Kulturelt Samråd Fredensborg Kommune.*
  - Kulturelle Samråd i Danmark (2007) *Temamøde*, program, 13. – 15. april 2007.
  - Schindel, Bente og Dorthe Bebé (2007). *Den kommunale foreningskontrakt.*
  - Schindel, Bente (2008). *Samarbejdsprojekter baseres på ønsker og vilje.* Kultur.dk nr. 2 2008.
  - Schindel, Bente (2007). *Udviklingsprojekter.* Nyhedsmail nr. 5, august 2007.
  - Schindel, Bente (2007). *Udviklingsprojekt Foreningsaftale.* Nyhedsmail nr. 8, december 2007.
  - Schindel, Bente og Hans Stavnsager (2009). *Foreningsaftale.* Kultur.dk nr. 4 2009.

3.19

UDVIKLING AF FORENINGSAFTALER 2

BEVILGET TILSKUD 30.000 KR.

Baggrund

På baggrund af et strandet projekt var der midt i projektperioden i "Projekt til udvikling af amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde" mulighed for at søge ekstra midler. Kulturelle Samråd i Danmark (KSD) havde undervejs i foreningsaftaleprojektet konstateret, at der manglede en oversigt over, hvad der egentlig er de kulturelle samråds kerneopgaver, og hvilke opgaver, der egner sig som projekter til en foreningsaftale. Derfor søgte (og fik) KSD 30.000 kr. af de ovenfor nævnte sparede puljemidler med henblik på at undersøge samrådenes sammensætning, aktiviteter m.v.

Aktører

Konsulenten udarbejdede til formålet et omfattende spørgeskema, der udsendtes til samtlige samråd - i alt 50.

Metode

Spørgeskemaet indeholdt spørgsmål om samrådenes forhold, hvad angår sekretariat, bestyrelse, repræsentation, medlemssammensætning, opgaver, aktiviteter, politisk virke, økonomi, folkeoplysningsudvalg og samarbejde. Altsammen vedrørende perioden umiddelbart efter kommunalreformen, nemlig 2007, hvor 271 kommuner blev til 98, og hvor antallet af samråd på grund af sammenlægningerne faldt fra 71 til 50, men samtidig nu fandtes i 51 % af kommunerne mod før 28 %. 25 ud af de 50 samråd sendte et udfyldt skema tilbage. Projektlederen sammenfattede de indsamlede svar i skemaer og konkluderede derefter på de enkelte hovedområder. Til sidst blev rapporten layoutet, trykt og udsendt til medlemmer, samarbejdspartnere og kommuner.

Konklusion og anbefalinger

Svarene viste, hvordan det lokalt ser ud for samrådene. Her vil det nok først og fremmest falde i øjnene, hvor forskellige samrådene er – i sammensætning og med hensyn til aktiviteter. Forskelligheden er uden tvivl historisk og lokalt betinget. Det enkelte samråd er dannet i en lokal politisk virkelighed og på et tidspunkt, der har gjort, at det ser ud, som det gør. Men det betyder

ikke, at de enkelte samråd ikke kan tage ved lære af hinanden – både hvad angår drift og aktiviteter.

Men at forvaltning eller kommunalpolitikere for det meste tager de kulturelle samråd alvorligt, ses bl.a. af det faktum, at disse i 11 tilfælde ud af 25 stiller sekretariatsfunktioner til rådighed for samrådene. Om det så også betyder at, bibliotekaren/forvaltningsmedarbejderen har indflydelse på samrådets beslutninger, og at det dermed går ud over samrådets autonomi, fortæller historien intet om. Men det kunne være interessant at spørge om, næste gang landsforeningen udsender et spørgeskema.

På trods af forskellighederne har alle samrådene det til fælles, at de bygger på det deltagerbaserede foreningsdemokrati, og for de fleste samråds vedkommende vælges bestyrelsen på generalforsamlingen/repræsentantskabsmødet.

Medlemmer

Hvad angår samrådenes medlemsskare er denne - som det ses af oversigten - ofte meget bredt defineret, hvilket som nævnt kan være både en svaghed og en styrke. Det, der imidlertid er vigtigt for en forening eller et samråd af foreningerne, er at udforme en værdiafklaring, der viser, hvilke formål man i foreningen/samrådet vil arbejde for. Afklaringen er vigtig i forhold til omverdenen, her især politikerne. I forbindelse med afklaringen er det også vigtigt at skele til hvilke foreningstyper, der kan opnå indflydelse og støtte gennem andre organer – fx Folkeoplysningsudvalget.

Aktiviteter

De samråd, der indgår i besvarelsen, har mere end blot den demokratiske opbygning til fælles. Også på de overordnede aktiviteter og opgaver ligner de hinanden. Af aktiviteter er det typisk større arrangementer som festivaler, kulturdag/-nat/-uge, messer og foreningsdage, der optager dem. Politisk er de alle koordinerende i forhold til foreningerne/medlemmerne, og de påvirker, initierer, debatterer, mv. i forhold til den kommunale kulturpolitik og de kommunale støtteordninger for at skabe bedst mulige vilkår for samtlige kulturaktiviteter. De kulturelle samråd er ligeledes for de flestes vedkommende kontaktorgan til de lovbestemte kulturpolitiske udvalg og deres dertilhørende forvaltninger.

Økonomi

Med de oplysninger, der er modtaget fra 25 samråd, kan man bl.a. konstatere, at de økonomisk har vidt forskellige forudsætninger for at agere i den lokale kultur. Nogle har mulighed for at uddele penge til området og dermed for at sikre armslængden i den lokale kulturpolitik, mens andre intet har eller kun lige holder skindet på næsen, uden at det dog forhindrer dem i at gøre et stykke reelt arbejde for kulturen.

Folkeoplysningsudvalg

Folkeoplysningsudvalgene (hvor de endnu eksisterer) giver for det meste ikke de kulturelle samråd indflydelse, og netop det faktum, at idræt, spejdere og aftenskoler dominerer folkeoplysningsudvalgene, kan vel have været årsagen til, at man har taget initiativ til at danne et kulturelt samråd? Så meget desto mere er der grund til at tænke over medlems sammensætningen i samrådene.

Samarbejde

Kun 7 ud af 25 samråd samarbejder med andre typer samråd i kommunen. Det er en skam, men det kan skyldes, at det er svært som frivillig at have overskud til at passe de mange lag (forening, samråd, samrådsopbygning), der efterhånden kan opstå. For selv om andre samråd har større eller anderledes status i forhold til det lokalpolitiske liv, er der ingen grund til ikke at samarbejde med dem. De fleste samråd, det være sig ældreråd, integrationsråd, aftenskolesamråd, idrætsråd

m.v., er som de kulturelle samråd nonprofit, folkelige foretagender, der også har en interesse i at få del i politikernes borgerinddragelse. I gennemsnit har hvert samråd 55 medlemsforeninger, der igen i gennemsnit har 192 enkeltmedlemmer. Det vil sige, at de 50 samråd landet over repræsenterer i alt ca. 528.000 enkeltpersoner, og det må siges at være en ret anseelig del af dansk kulturliv. Men selv om det enkelte samråd opstår lokalt ud fra de ønsker og behov, der nu engang ligger her, er samrådenes viden om hinanden vigtige i arbejdet for at udvikle området. Der er mange årsager til, at det er en god idé at gennemføre en medlemsundersøgelse. Den konkrete årsag var som nævnt forsøget med foreningsaftaler. Men årsagen var også, at det kommunale landkort med kommunalreformen ændrede sig pr. 1. januar 2007, og det betød, at samrådene måtte tage deres organisering og vilkår op til overvejelse. En anden årsag er, at Landsforeningen ofte i politiske sammenhænge bliver spurgt om, hvordan forholdene for dets medlemmer ude omkring i landet er: Hvem og hvor mange repræsenterer de, hvilke forhold arbejder de under, hvordan er deres placering i den lokale kulturpolitik osv. Endelig kan årsagen være, at samrådene ønsker at have kontakt til hinanden med henblik på at udveksle erfaringer og lade sig inspirere – også i forbindelse med evt. foreningsaftaler. Det åbenbares især ved konferencer og temamøder, hvor der ofte er et udtrykt ønske om at få et punkt med "erfaringsudveksling" sat på dagsordenen. KSD har derfor planer om løbende at opdatere *Kulturelle samråd i tal*.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Spørgeskemaundersøgelse
  - Schindel, Bente (2009). *Kulturelle samråd i tal*. Kulturelle Samråd i Danmark. København.

3.20

REALKOMPETENCER

BEVILGET TILSKUD 140.000 KR.

Resumé

Den hidtidige forskning af de frivillige, kunstbaserede foreningsaktiviteter er mangelfuld i forhold til at udvikle en nutidig forståelse af deres æstetiske og læringsmæssige betydning og dermed til at udvikle relevante kulturpolitiske anbefalinger.

Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU, har i samarbejde med Socialforskningsinstituttet og Institut for Samfund og Globalisering, RUC gennemført væsentlige undersøgelser af området ud fra en sociologisk tilgangsvinkel og metodiske bestemmelser, hentet fra den internationale John Hopkins undersøgelse af det frivillige foreningsliv i det civile samfund. Det har givet væsentlig ny empirisk viden af sociologisk karakter om området, men det har ikke bidraget til en ny æstetikteoretisk og læringsteoretisk forståelse af områdets aktiviteter og kulturpolitiske betydning.

Nordisk Kulturinstitut, København, har gennemført væsentlige analyser af den danske og nordiske kulturmodel og kulturpolitik ud fra en kultursociologisk tilgangsvinkel. Men metodisk set bygger man på en tvivlsom opdeling i et humanistisk kunstbegreb for den professionelle kunst og et antropologisk kunstbegreb ofte i en herdersk nationalromantisk udgave for amatørkulturen. Med den konsekvens dels at de kunstneriske og læringsmæssige kvaliteter i det frivillige kunstbaserede foreningsliv ikke begribes ud fra dets egen selvforståelse og praksis, (men ud fra en fordom om, at det repræsenterer en folkekultur af herdersk tilsnit), og dels at de kulturpolitiske anbefalinger herved ender med at udgrænse området fra kulturministeriets ansvarsområde.

Afdeling for Æstetik og Kultur, AU, har bidraget med en væsentlig teoriudvikling inden for det æstetikteoretiske område og med centrale analyser af den danske kulturpolitik og med forslag til at udvikle et nyt kunstnerisk kvalitetsbegreb på grundlag af æstetisk erfaringsteori og en moderne dannelsesteori. Men man har her ikke i nævneværdig grad forsket i det frivillige kunstbaserede foreningslivs betydning, og tendentielt har man en tvivlsom kategorisering af den professionelle kunst ud fra en humanistisk kunstteori som et område for universelle og almene æstetiske erfaringer, mens amatørkulturen kategoriseres som et område for lokale og partikulære sociokulturelle erfaringer. Med den konsekvens at man her heller ikke bidrager med egentlige forslag til en kulturpolitik for det frivillige kunstbaserede foreningsliv.

Desuden kan det nævnes, at Undervisningsministeriet har nedsat et udvalg til revision af folkeoplysningsloven, der som kommissorium også skal inddrage det civile samfunds bredere folkeoplysende rolle og eventuelle placering i en ny folkeoplysnings- og/eller foreningslov. Men her har den kunstbaserede og kulturelle del af det frivillige foreningsliv også foreløbig fået en marginal placering.

På trods af, at det frivillige kulturelle foreningsliv og herunder de kunstbaserede (musisk-praktiske) oplysningsaktiviteter udgør en meget omfattende del af det frivillige foreningsliv og den frie oplysning i det civile samfund med en høj grad af dannelsesmæssigt og demokratisk potentiale, er det et område, som behandles meget stedmoderligt både inden for Kulturministeriets og Undervisningsministeriets område. Det er der mange historiske forklaringer på, og en af de væsentlige er, at man har en utidssvarende forståelse af områdets betydning, hvilket igen hænger sammen med, at der savnes en tidssvarende forskning inden for området, der kan kombinerer æstetikteori, læringsteori og civil samfundsteori, og som kan indarbejde de målforestillinger for livslang læring, som er i højsædet i EU.

Formålet med realkompetenceprojektet var derfor overordnet at udvikle en dokumentation af og en ny forståelse for det frivillige kunstbaserede foreningsarbejdes aktiviteter, målsætninger og læringskvaliteter. Udviklingsarbejdet omfattede dels en forskningsundersøgelse og dels en udmøntning af den indhentede viden i et spørgeværktøj med en beskrivelse og vurdering af de særlige kompetencer, kvaliteter og værdier, der udvikles gennem deltagelse i aktiviteter inden for den kunstbaserede amatørkultur. Spørgeskemaet skal supplere de 3 vurderingsskemaer, som Syddansk Universitet/ Knowledge Labs har udviklet for Undervisningsministeriet med henblik på at kunne dokumentere de kompetencer, man opnår gennem folkeoplysning, foreningsarbejde og frivilligt arbejde.

Formålet med projektet er at gøre de frivillige på kulturområdet mere bevidste om de særlige kompetencer, kvaliteter og værdier, som disse aktiviteter kan udvikle, og at synliggøre områdets betydning og hermed støtteværdighed i forhold til de lokale kulturpolitiske beslutningstagere.

Aktører

Projektet udsprang af Syddansk Universitets/ Knowledge Labs udvikling af et webbaseret vurderingsskema, idet Undervisningsministeriet nedsatte en styregruppe, hvori projektets konsulent deltog. Det var ved projektets start meningen, at man – inspireret af tidligere arbejde med narrativ metode – desuden ville inddrage en forsker på dette område i projektet, men da vedkommende måtte springe fra, og da konsulenten på samme tidspunkt samarbejdede med organisationen NEA - Nordic-European Academy - et akademi, der bygger på de centrale moderne nordiske og europæiske oplysnings- og dannelsesstraditioner, og som sigtede på at udvikle en ny dialog mellem den nordiske (grundtvigsk prægede) folkeoplysning, de bredere europæiske traditioner for humanistisk almindelig og den frie kunsts almenmenneskelige livstolkninger - var det naturligt at inddrage de forskere, der var en del af dette akademi, og som også udgjorde kernen i Institut for civilsamfund - Interfolk. Forskergruppen har udarbejdet spørgeskema, spørgebatteri og vejledning samt udviklet teorierne i den tilhørende rapport.

Konsulenten har gennem hele forløbet haft det overordnede ansvar for gennemførelse af projektet og har desuden været ansvarlig for udsendelse og indsamling af spørgeskema samt afprøvning af spørgeværktøjet. Konsulenten har derudover deltaget i forskergruppens møder og opsamlet viden ved deltagelse i konferencer i ind- og udland.

Metode

Dokumentationsgrundlaget i den oprindelige projektplan bestod kun af kvalitative interviews med en mindre kreds af medlemmer fra 3 lokale kulturelle samråd. Dette grundlag valgte vi at erstatte med en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, omfattende flertallet af bestyrelsesmedlemmer i mindst 25 lokale kulturelle samråd. Spørgeskemaerne udsendtes således til 40 personer fordelt på 27 samråd. Forklaring på, at interviewdelen blev nedprioriteret og erstattet af en spørgeskemaundersøgelse, er dels, at skemaundersøgelsen spillede bedre sammen med nye delmål om at udvikle en skemavurdering, og at den kunne give et mere systematisk vidensgrundlag for det teoretiske udviklingsarbejde, og omvendt, at teorien kunne udvikles i relation til centrale empiriske dataområder nemlig

- Målsætninger herunder mål i forhold til EU's hovedmål for læring.
- Samfundsmæssige betydninger og værdier bl.a. opbygget, så de var komparative med frivillighedsundersøgelsen.
- Kulturpolitiske holdninger med reference til de centrale kulturpolitikker.
- Læringsprofiler inden for det frivillige kulturelle område og fremtidige prioriteringer i relation til dels læringsmål og dels givne kulturpolitiske mål.

Derudover var der følgende hovedelementer i projektet:

1. At fastlægge det teoretiske grundlag for kompetencevurderingen og de metodiske retningslinjer for strukturering af spørgeskema og interviewdel.
2. At gennemføre interviews med medlemmer fra lokale kulturelle samråd, der havde stor geografisk spredning samt stor repræsentation af amatørkunstneriske foreninger.
3. At sammenskrive og analysere disse interviews med henblik på at uddrage kompetence- og identitetsafklaring.
4. At udgive en rapport med et indledende afsnit om mål og metode, et hovedafsnit med de sammenskrevne interviews og et afsluttende afsnit med vurdering og anbefalinger.
5. At udarbejde en afsluttende evalueringsrapport

Projektets metodiske grundlag var derudover

- At indarbejde en forståelse af læring, der er sensitiv overfor de særlige æstetiske og eksistentielle læringskvaliteter, der kendetegner det kunstbaserede område, og der kan omfatte såvel kompetencemæssige, dannelsesmæssige som livsoplysende dimensioner.
- At sætte mål for læring, der i forlængelse af EU's referenceramme for den livslange lærings nøglekompetencer, kan omfatte såvel øget beskæftigelsesegnethed til gavn for erhvervslivet som styrket medborgerskab, kulturel sammenhængskraft til gavn for det offentlige og civile liv, samt personlig og human udvikling som et mål i sig selv.
- At beskrive en arena for læring, der har fokus på betydningen af læringskapaciteten i det civile samfund, og som indarbejder de centrale kategoriseringerne fra den danske Frivillighedsundersøgelse fra 2003-2006, der indgik i den internationale undersøgelse The John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, der omfattede ca. 50 lande.

Konklusion og anbefalinger

Realkompetenceprojektet har gennemført dels en kortlægning af området ud fra en læringsteoretisk og civilsamfundsteoretisk tilgangsvinkel og dels en udvikling af et værktøj til vurdering af det læringsmæssige udbytte af at deltage i frivillige kunstbaserede aktiviteter. Projektet har således bidraget med skitser til en ny forståelsesramme af området og til en følgende revurdering af dets kulturpolitiske betydning.

Men der er behov for yderligere forskning, der kan kortlægge de givne kulturbegreber og læringsforståelser inden for den frivillige kunstbaserede oplysning og fremlægge tidssvarende anbefalinger for en revideret kultur- og uddannelsespolitik for området.

Kulturelle Samråd i Danmark skal derfor anbefale, at Kulturministeriet giver tilskud til et opfølgende udviklings- og kortlægningsprojekt, der

- 1) - kan kortlægge de kulturbegreber og læringsforståelser, som kendetegner de frivillige kunstbaserede foreningsaktiviteter inden for det frivillige kulturelle område, både med hensyn til den ideelle selvforståelse og den faktiske aktivitet, herunder
  - a) *At kortlægge den aktuelle selvforståelse gennem analyser af grundlagsdokumenter (vedtægter, missionspapirer, beretninger og handleplaner, præsentationsmateriale m.v.) og gennemførelse af spørgeskemaundersøgelser og kvalitative interviews med ledere og ansvarlige i foreningerne.*
  - b) *At kortlægge den aktuelle praksis gennem analyser af aktivitetsplaner og programmer og gennemførelse af spørgeskemaundersøgelser og kvalitative interviews med deltagere samt analyse af webbaseret læringsvurdering.*
  - c) *At kortlægge den nyere historiske udvikling i områdets selvforståelse og praksis fra 1960'erne og frem til i dag med fokus på forholdet til "demokratisering af kulturen" i 60'erne, det "kulturelle demokrati" i 70'erne, "kunst- og kulturfusionen" med kulturfonden omkring 1990, de nye socialpolitiske mål i 90'erne og de erhvervspolitiske mål i 00'erne, samt et udvidet fokus på eventuelle nationale identitetspolitiske mål og folkekulturens betydning i hele perioden.*
- 2) - skal fremlægge anbefalinger for en fremtidig kulturpolitik for det frivillige kulturelle område,
  - a) *der ikke bestemmer området ud fra et antropologisk eller nationalt identitetsskabende kulturbegreb eller ud fra et begreb om folkekultur, men derimod ud fra en humanistisk æstetikteoretisk og læringsteoretisk forståelse som et område for æstetisk erfaringsdannelse med et dannelsesmæssigt potentiale på linje med den professionelle kunsts område.*
  - b) *og på den baggrund fremlægger skitser til et fælles kvalitetskriterium for den professionelle kunstneriske aktivitet og den frivillige kunstneriske aktivitet (amatørkulturen) ud fra graden af dannelsesmæssigt potentiale. Som den gode kunst kan bedømmes på, om værket evner at igangsætte dannelsesprocesser hos modtagerne/tilskuerne, kan den gode amatørkultur bedømmes på, om aktiviteterne evner at igangsætte dannelsesprocesser hos deltagerne/de aktivt udøvende.*
  - c) *og anbefalinger for en revision af de kulturpolitiske (og folkeoplysende) støtteordninger til den frivillige kunstbaserede oplysning, der baseres på et revideret kulturbegreb og et nyt kvalitetskriterium for en støtteværdig frivillig kunstbaseret oplysningsvirksomhed.*

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Midtvejsevaluering
  - Spørgeskemaundersøgelse
  - Vodsgaard, Hans (2009). Værdier og mål for det frivillige kulturelle område. Kultur.dk nr. 3 2009.
  - Interfolks forskerteam (2009). Værdier og mål for det frivillige kulturelle område (rapport). Interfolk. www.kulturellesamraad.dk

3.21 UDVIKLING AF ONLINE VÆRKTØJ TIL REALKOMPETENCE- VURDERING FOR DE KUNSTBASEREDE LÆRINGSAKTIVITETER

BEVILGET TILSKUD 76.000 KR.

Resumé

Da det midt i projektperioden var muligt at få yderligere tilskud til realkompetenceprojektet, udviklede forskergruppen på baggrund af spørgeskemaet et online værktøj, der skal supplere de 3 vurderingsskemaer, som Syddansk Universitet/ Knowledge Labs har udviklet for Undervisningsministeriet med henblik på at kunne dokumentere de kompetencer, man opnår gennem folkeoplysning, foreningsarbejde og frivilligt arbejde. Ideen var at sikre den bedst mulige udbredelse af viden om og anvendelse af værktøjet til realkompetencevurdering af kunstbaseret læringsaktiviteter og få udbredt projektets resultater og anvendelse til de centrale brugergrupper, de lokalpolitiske beslutningstagere og den bredere offentlighed.

Metode

Formålet skulle sikres ved at udvikle et online værktøj til realkompetencevurdering for de kunstbaserede læringsaktiviteter.

Evaluering og formidling

Ved at udvikle et onlineværktøj sikres de centrale brugergrupper, de lokalpolitiske beslutningstagere og den bredere offentlighed en bred viden om området, der bl.a. kan bruges til argumentation for deltagelse i det frivillige kulturelle liv.

- Bilag**
- Projektbeskrivelse
  - Interfolks forskerteam og Educase (2009). *Webbaseret værktøj til beskrivelse af læringsprofil*. Interfolk.
  - Interfolks forskerteam (2009). *Vejledning i brug af webbaseret værktøj*. Interfolk.
  - Interfolks forskerteam og Educase (2009). *Eksempel på læringsprofil*. Interfolk.
  - Schindel, Bente (2009). *Et nyt værktøj*. Kultur.dk nr. 3 2009.

3.22 POLITISKE OG KOMMUNIKATIVE KOMPETENCER – ET UDVIKLINGSPROJEKT

BEVILGET TILSKUD 60.000 KR.

Resumé

Civilsamfundets organisationer er nødvendige, for at de nye kommuner og regioner kommer til at fungere som demokratiske enheder med engagerede borgere. Derfor skal der skabes muligheder for inddragelse af civilsamfundet i den politiske proces, således at dets ideer og forslag bliver udgangspunkt for politiske initiativer. Det kan på foreningsområdet bl.a. ske i regi af samråd af foreninger, bl.a. kulturelle samråd. Men det er vigtigt, at man giver disse repræsentanter redskaber i hænde for at kunne forstå de politiske mekanismer samt kommunikere med politikerne.

På denne baggrund ønskede Kulturelle Samråd i Danmark at igangsætte en række workshops om kommunikation og politik, hvor samrådenes bestyrelser ville få mulighed for at sparre dels med undervisere, dels med hinanden. Projektets overordnede formål var at give de kulturelle samråd mulighed for at udbygge deres politiske og kommunikative kompetencer, så de kunne blive bedre til at løfte opgaver som fx

- at være talerør for kulturelle foreninger og andre kulturelle entreprenører over for kommunen og dens politikere
- skabe debat om kommunens kulturpolitik
- at kommunikere civilsamfundets bud på en politik til politikerne

Imidlertid blev der kun givet 1/3 af det søgte beløb til projektet, som derfor blev beskåret til kun at omfatte én workshop – eller nærmere et temamøde med 4 workshops – ud fra temaet *Politisk indflydelse - kommunikation og budskab*.

Aktører

Konsulenten var overordnet idéudvikler i forbindelse med workshoppen og stod for at engagere diverse oplægsholdere samt udvikle indholdet i workshops'ene. Konsulenten stod også for udfærdigelse af program, formidling, afvikling og afrapportering. Til konferencedelen engagedes 3 oplægsholdere: Michael Kristiansen, journalist og tidligere spindoktor, Hans Vodsgaard, idéhistoriker og forsker i folkeoplysning og civilsamfund og Peter Thybo, sundhedsinnovator i Ikast-Brande Kommune.

Som facilitatorer i workshops'ene fungerede - foruden Peter Thybo og Hans Vodsgaard - Hans Stavnsager, HAST Kommunikation, samt konsulent Bente Schindel. Michael Kristiansen blev i sidste øjeblik forhindret i at deltage, og journalist på Berlingske Tidende, Troels Myhlenberg, overtog opgaven i hans sted.

Metode

Følgende metode blev anvendt i forhold til, at samrådene kunne udbygge deres politiske og kommunikative kompetencer: 3 oplægsholdere med hver deres ekspertise gjorde rede for:

- Teknikken omkring kommunikation med politikere (*Hvordan påvirker vi politikerne?*),
- Hvilke redskaber man evt. kan benytte sig af i argumentation for en bedre position (*Er der symbiose mellem sundhed og kultur?*)
- At det er vigtigt at gøre sig sine værdier og mål klart, inden man går i dialog med politikerne (*Værdier og mål for de kulturelle samråd*).

Alle tre oplæg blev efterfulgt af debat og spørgsmål.

Derudover blev afholdt følgende workshops:

Workshop 1: *Kommunikation med politikere og forvaltning*. Facilitator Hans Stavnsager.

Workshop 3: *Værdier og mål for det kulturelle foreningsliv*. Facilitator Hans Vodsgaard.

Workshop 3: *Det sunde i kulturen*. Facilitator Peter Thybo.

Workshop 4: *Statistik som politisk redskab*. Facilitator Bente Schindel (Workshoppen udgik pga. for få tilmeldte).

Konklusion og anbefalinger

Oplægsholderne og facilitatorerne har formidlet ny og væsentlig viden om politisk kommunikation og argumentation til deltagerne, som også har haft mulighed for at få svar på mange af de spørgsmål, der dukker op i samrådenes kontakt til det kommunalpolitiske niveau. Det kan konstateres, at samrådene ved deltagelse i arrangementet har fået flere redskaber til at indgå i dialog med politikerne - hvilket er væsentligt, især efter kommunalreformen, hvor de større kommuner i højere grad end før fokuserer på borgerinddragelse. Konferencen har derudover været væsentlig i forbindelse med erfaringsudveksling samrådene imellem, og Kulturelle Samråd i Danmark vil anbefale, at der i langt højere grad end i øjeblikket gives tilskud til afholdelse af lignende konferencer og workshops.

Bilag

- Projektbeskrivelse
- Myhlenberg, Troels (2009). *Hvordan påvirker vi politikerne?* Diasshow
- Schindel, Bente (2009). *Politiske og kommunikative kompetencer – et udviklingsprojekt*. Kulturelle Samråd i Danmark
- Stavnsager, Hans (2008). *Lobbyisme – hvorfor og hvordan*. Kultur.dk nr. 2 2008.
- Temamøde 2009. *Politisk indflydelse – kommunikation og budskab*. Program,
- Temamøde 2009. *Deltagerliste*.
- Thybo, Peter (2009). *Sundhed og kultur – en oplagt symbiose?* Kultur.dk nr. 3 2009.
- Vodsgaard, Hans (2009). *Værdier og mål for de kulturelle samråd*. Diasshow
- Vodsgaard, Hans (2009). *Værdier og mål for det frivillige kulturelle område*. Kultur.dk nr. 3 2009.
- www.kulturellesamraad.dk

3.23

SAMLET KONKLUSION OG ANBEFALINGER FOR KULTURELLE SAMRÅD I DANMARKS PROJEKTER

Kulturelle Samråd i Danmark har taget de i kommissoriet anbefalede typer af modelprojekter til efterretning og har gennemført projekter, der omfatter:

- Udvikling af realkompetencer på kulturområdet
- Lokale foreningskontrakter
- Nye former for netværksdannelse og erfaringsudveksling på nationalt og internationalt plan
- Kulturmøder
- Projekter, der er udsprunget af kommunalreformens udfordringer

Målet med projekterne var at styrke og udvikle det frivillige kulturelle område, og hvad angår de kulturelle samråd, er dette mål til fulde nået. De deltagende samråd – hvilket vil sige hoveddelen af Kulturelle Samråd i Danmarks medlemmer – er blevet mere bevidste om de særlige kompetencer, kvaliteter og værdier, som deres aktiviteter udvikler, og de er også blevet mere bevidste om områdets betydning i forhold til de kulturpolitiske beslutningstagere.

Projekterne har utvivlsomt medvirket til at øge engagementet og givet en "saltvandsindsprøjtning" i forhold til det frivillige arbejde og borgerinddragelse. De har sat fokus på de frivilliges egne læreprocesser og på et større eller mindre udsnit af det frivillige kulturelle område, som man har ønsket at udvikle eller forbedre.

Der er her ved afslutningen af projektperioden hos de involverede samråd et ønske om at fortsætte den gode indsats og forankre resultaterne. Dette kan ske på den mest hensigtsmæssige måde ved at give udviklingsmidler til landsforeningen, der derefter vil initiere udviklingsprojekterne lokalt.

Kulturelle Samråd i Danmark skal ikke her komme ind på områdets betydning, men blot understrege, at vi står helt uforstående over for den forskelsbehandling, det kulturelle område er udsat for, og vi appellerer til Kulturministeren om at tænke amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde ind i de fremtidige kulturstrategier, således at området vægtes på lige fod med andre foreningsområder og således, at udvikling og forskning bliver en selvfølgelig del af foreningens årlige tilskud.

4.

STYREGRUPPENS KONKLUSION OG ANBEFALINGER FOR DET SAMLEDE PROJEKT

Der er ingen tvivl om, at det samlede projekt har været en stor succes for de tre landsforeninger Huse i Danmark, Kulturelle Samråd i Danmark og Amatørernes Kunst og Kultur Samråd, der er blevet udfordret på det aktivitetsmæssige, organisatoriske, administrative og kulturpolitiske niveau.

Projekterne har været med til at skabe udvikling, nytænkning og øget engagementet hos de medvirkende, og de har således bredt ringe ud i det omgivende samfund og i det kulturelle liv som helhed. Ved at nedfælde resultaterne skriftligt og ved at formidle disse i diverse udgivelser og på hjemmesider er projekterne desuden tilgængelige og eksemplariske for hele området.

Der er hos de involverede naturligt nok et ønske om at forankre resultaterne og fortsætte udviklingen – både lokalt og i landsforeningerne, og det er derfor nærliggende at se tilbage på processen og de rammer, som projektet kom til at fungere under.

Som det fremhæves af de involverede landsforeninger, har alle tre i fællesskab arbejdet for at få udviklingsmidler til området, dog uden at det ville kræve, at projekterne skulle gennemføres i fællesskab. For der er ingen tvivl om, at positive resultater bedst kan opnås i de enkelte landsforeninger, der er selvstændige enheder med hvert sit virkefelt og hver sin faglige viden.

Ser man på landsforeningerne inden for idræt, ungdom, natur – og fritidsliv, socialområdet og oplysningsforbund indgår udgifter til kurser, konferencer og udviklingsprojekter som en naturlig del af det tilskud, de opnår fra det offentlige. Derimod har de tre kulturelle landsforeninger – ud over det 2-årige udviklingsprojekt – gennem flere år modtaget så få midler, at det kun lige kan sikre de – for en landsforening – helt basale udgifter såsom husleje, lønning og kontorhold.

Det betyder, at det er svært at opretholde et bare nogenlunde acceptabelt niveau for service- og udvikling af foreningerne og deres medlemmer, hvad angår kurser, konsulentbistand, organisationsudvikling m.v. I de nævnte ikke-kulturelle landsforeninger finder der desuden løbende forskning sted, der er med til at belyse og skabe forståelse for betydningen af aktiviteterne. Det er ikke til fældet for det kulturelle område.

De tre landsforeningers ønsker for fremtiden er derfor, at de - i lighed med de ovennævnte foreningsområder - får mulighed for at udvikle det kulturelle område via midler til bl.a.:

- Forskning
- Konsulentvirksomhed
- Kursus- og undervisningsaktiviteter
- Organisationsudvikling
- Internationalt samarbejde

Dette sker mest hensigtsmæssigt ved årlige tildelinger af udviklingsmidler til landsforeningerne – herunder de enkelte landsforeninger under AKKS – der således administrerer midler til egne udviklingsprojekter til gavn for hele området.

5.

REGNSKABSAFLÆGGELSE

Revisionsfirmaet RIR Revision A/S i Roskilde, ved statsautoriserede revisor, Erik Nilsson har forestået revision af den samlede bevilling. Revisionsfirmaet har aflagt AKKS sekretariatet (administrator) besøg hhv. den 12 og den 30. november 2009. Der foreligger således revisionspåtegnede regnskaber for hvert af de 16 projekter, et vedlagt protokollat samt diverse bilag.

6.

BILAG

- Kommissorium for styregruppen for projekt til udvikling af amatørkunst, amatørkultur og frivilligt kulturelt arbejde.
- Tilsagnsbrev af 20. september 2007 samt godkendt budget.
- Godkendt projektplan og midtvejsevaluering af det samlede projekt af hhv. 29. august 2007 og 26. juni 2008.

Godkendt af styregruppen for projektet

Dato

Hans Rostholm

Villy Dall

Jan Mols Poulsen

Ove Korsgaard